

73 ff. de Prævaricatione. Item collusio à Civilistis vocatur *Tergiversatio*, quæ nihil aliud est, quam accusationis desertio, dum nempe accusator ab accusatione jam coepta omnino desistit. Tergiversari enim in universum ab accusatione desistere est; *l. Accusatorum 1. ff. Ad S. C. Turpillianum*; Vide numer. 208.

74 Concubinatùs pœna, quamvis olim de jure civili nulla ordinaria, & determinata fuerit expresse statuta, *l. In Concubinato 3. §. 1. ff. de Concubinis, & l. unic. Cod. de Concubinis*; tamen hisce temporibus etiam in foro seculari punitur, & quidem gravius, quam simplex fornicatio, licet pœna extraordinaria, & arbitraria Judicis; Clarus in *praxi §. Fornicatio sub n. 6. Decian. lib. 6. cap. 21. n. 38. Panimoll. dec. 19. num. 28. Reiffenstuel lib. 5. Decretal. tit. 16. num. 62. Engel. ibid. n. 22. & alii passim*. De jure autem canonico concubinatùs semper fuit prohibitus, & specialibus pœnis punitus, tam respectu laicorum, quam Clericorum, ut pater ex Concilio Toletan. *l. cap. 17. Concil. Aurelianen. III. cap. 9. Concil. Turonen. IV. cap. 10. Concil. Triburien. I. cap. 49. Concil. Roman. sub Nicolao II. cap. 13. Concil. Mediolanen. II. tit. 1. Decret. 29. Concil. Lateranen. V. sess. 9. in Bulla Reform. Curie, & ex cap. Audite 6. dist. 33. cap. Concubinae 5. caus. 32. quest. 2. cap. Nemo 4. cap. Dicit 9. caus. 32. q. 4. c. Cum dilectus 20. de accusationibus, cap. Si Concubinae 55. de sent. excom. cum similibus, & specialiter Concil. Trident. sess. 24. de reform. *Matrim. c. 8. ubi contra concubinaris Laicos sic præcise statuitur: "Grave peccatum est homines solutos concubinas habere; gravissimum vero, & in hujus magni Sacramenti singulariter contemptum admissum, uxoratos quoque in hoc damnationis statu vivere, ac audere eas, & retinere domi etiam cum uxoris alere, & querere. Quare ut huic tanto malo S. Synodus opportunis remediis provideat, statuit, hujusmodi concubinaris, tam solutos, quam uxoratos cujuscumque status, dignitatis, & conditionis existant, si postquam ab Ordinario, etiam ex officio ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non ejecerint, seque ab eorum consuetudine non sejunxerint, excommunicatione ferendos esse, à qua non absolvantur, donec re ipsa admonitioni facta paruerint. Quod si in concubinato per annum censuris neglectis permanserint, contra eos per Ordinarios severe pro qualitate criminis procedatur: mulieres sive conjugatæ sive solutæ, quæ cum adulteris, seu concubinaris vere continentibus, si ter admonitæ non paruerint, ab Ordinario locorum nullo etiam requirente ex officio graviter pro modo culpæ puniantur, & extra oppidum, vel diocesim, si id eisdem Ordinariis videbitur, invocato, si opus fuerit, brachio seculari, ejiciantur, aliis pœnis contra adulteros, & concubinaris inflictis in suo robore permanentibus.**

76 Ad hoc, ut Ordinarius possit ferre sententiam excommunicationis contra concubinaris, præcedere debent tres monitiones distinctæ, & separatæ, ex quibus eorum vera contumacia elicitur non respiciendi à peccato; Si autem Episcopus velit eos punire pœnis pecuniariis, aut aliis à jure communi, vel à Synodo statutis, non requiritur talis trina prævia monitio, sed probato concludenter crimine, potest pœnam infligere, ut declaravit *Sacr. Congr. Concil. ejus declarationem refert Gabriel Pereira de manu Regia part. 2. cap. 34. n. 12. in fine, vers. Quare relat. à Barbosa in Concil. Trident. cit. sess. 24. cap. 8. n. 4. his verbis: "Ad quartum respondetur, trinam monitionem tunc tantum esse necessariam, cum ad excommunicationem contra concubinaris proceditur; quod si aliis pœnis à jure communi, vel à Synodo statutis Episcopus afficere*

» velit hujusmodi delinquentes, utique trinam monitionem minime requiriti." Episcopus potest punire concubinaris, non solum pœna pecuniaria, sed etiam pœnis corporalibus, nempe carceris, fustigationis, & hujusmodi; maxime si sint personæ viles, & infimæ plebis, cum ratione concubinatùs reddantur infames, & ut tales repellantur ab accusando, & testificando, arg. cap. Cum dilectus 20. de accusationibus, juncta Glossa *ibid. verb. concubinaris*: Amenus *loc. cit. tit. 4. §. 3. n. 17.* Concubinatùs crimen est mixti fori, ut tenent Barbosa in *Concil. sess. 24. de reform. Matrim. cap. 8. n. 5.* cum pluribus ibi citatis, Amenus *loc. cit. n. 14.* cum multis ibi allegatis, & alii plures. Unde secularis concubinaris punitus de hoc crimine à Judiciali, potest iterum puniri ab ecclesiastico, & sic viceversa, quia Judex laicus procedit ad solam punitionem hujus delicti, ne crimina maneat impunita; ecclesiasticus autem procedit ad correctionem morum pro salute animæ. Hinc cum diversi sint fines Judicium in ferenda pœna, unus post alium potest procedere, & punire, ut tradunt Pereira *loc. cit. n. 22.* Amenus *loc. cit. n. 14.* Barbosa *loc. cit. num. 6.* & alii. Concubinaris, si moriatur in concubinato, nullo dato signo penitentia, carere debet ecclesiastica sepultura; & si sine penitentia signo in loco sacro fuerit sepultus, debet exhumari, & in loco profano sepelli: cap. Sacris 12. de sepulturis, Clementin. 1. de sepulturis. Amenus *loc. cit. n. 18.* cum pluribus ibi allegatis, Farinac. *loc. cit. quest. 138. n. 68. & seq. Panimoll. dec. 59. à n. 11.* Ursaya *loc. cit. lib. 3. tit. 5. n. 220.* & alii (Vid. verb. Forum vers. De Concubinaris:.)

Clericorum Concubinariorum pœna sunt, quod ab ipsis nullus Missam audire, aut Sacramenta recipere debeat, excepto Baptismo, Pœnitentia, & Sacro Viatico, cap. Nullus, cap. Præter, dist. 32. Item, quod si moniti non respiciant, sint ab Officio, & Beneficio suspensi; cap. Sicut 4. de cohabit. Clericor. & mulier. cap. Quæsitum, cap. Vestra, tit. eod. c. A multis q. de atate & qualitat. præficiend. cap. Decernimus c. De his, cap. Presbyter. distinct. 28. cap. Erubescant distinct. 32. cum similibus, Concil. Trident. sess. 24. cap. 14. de reform. & quod Clerici concubinaris notorie, & publice tales sint ipso jure suspensi ab officio & beneficio, ita quod si celebrent, incurrant Irregularitatem, decem referunt Belletus *disquis. Cleric. part. 1. tit. de disciplin. Cleric. §. 5. n. 45.* Nicol. Garcias de *benefic. part. 7. cap. 14. n. 11. & 15.* Barbosa in *Conc. Trident. sess. 25. de reform. cap. 14. n. 17.* & alii, arg. cap. Is cui 20. de sent. excomm. in 6. Item, si adhuc contumaciter in concubinato persistent, sunt excommunicandi, cap. Si quispiam 2. cap. Clericos 3. de cohabit. Clericor. & mulier. Concilium Trident. sess. 25. de reformat. cap. 14. vers. Sed si postquam: Et si adhuc non se corrigant, perpetuo deponantur, textu expresso in cap. Sicut 4. & cap. Si autem 6. de cohabit. Clericor. & mulier. Item efficiuntur infames, & inhabiles ad beneficia, & dignitates obtinendas, c. Infames, 6. q. 1. Concil. Lateranense V. sess. 9. Bulla de reform. Curie cap. 3. Leo X. consitit. incip. Superne: Clerici concubinaris, non habentes beneficia debent ab Episcopo puniri pœna carceris, suspensione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia, aliisque modis juxta sacros canones. Sic expresse Concil. Trident. cit. cap. 14. vers. Clerici vero. Et tandem omnes Clerici concubinaris, si moriantur in concubinato sine signo penitentia, carere debent sepultura ecclesiastica, & si sine penitentia signo in loco sacro fuerint sepulti, debent exhumari, & in loco profano sepelli, cap. Sacris 12. de sepulturis, Clement. 1. de sepulturis. Vide supra n. 80. (Vid. verb. Sepultura).

Con-

82 Concussionis pœna de jure communi, est extraordinaria & pro modo, & qualitate delicti infligenda. Glossa in *l. Si simulato 1. verb. Coercet: ubi Bastolus, & Salicet. ff. de concussione, Raynald. lib. 2. observat. criminal. c. 14. n. 92.* cum pluribus ibi citatis, ubi ex aliis refert, concussores aliquando fuisse flagellatos, seu fustigatos, aliquando ad tres annos transmissos, aliquando in exilium extra Provinciam, aliquando ad privationem officii. Ursaya *l. 2. tit. 2. à n. 104.* ubi dicit, Concussos posse puniri civiliter, & criminaliter, Civiliter mediante pecunie restitutione cum concussione extortæ, per text. in *l. Si simulato 1. ff. de concussione, & Gloss. ibid. verb. Ablatum. Criminaliter vero pœna extraordinaria.*

83 Hic autem adverte, quod concussio nihil aliud est, quam extorsio pecuniarum facta per vim, vel metum, & dicitur quasi intimidatio, quia terror, & timor incutitur ad extorquendum ab aliquo pecuniam, *l. Si simulato 1. & l. Concussio. 2. ff. de Concussione. Raynald. loc. c. n. 88.* cum aliis ibi allegatis, diciturque Concussio quasi timoris incussio, Ursaya *loc. cit. n. 73.* Brugiot. *Instit. crimin. lib. 12. tit. 19. n. 30. & seq.* Et quamvis concussio solet committi à persona habente officium, ut quando Officialis, seu Judex indebitè aliquem vexando pecuniam ab eo invito extorquet, *l. Quod vitandi 3. Cod. de condition. ob turpem caus. veluti si Judex mineat honestæ mulieris processum de crimine adulterii, nisi ei pecuniam det juxta exemplum Jodoch. in *prax. crim. cap. 129. de Concuss. n. 5.* Tamen potest committi à qualvis alia persona, ut innuit Glossa in *l. Si simulato 1. verb. Oblatum, ubi Bartol. ff. de Concussione & Farinac. q. 111. n. 46.* Raynal. *loc. cit. n. 98.* veluti si non Judex, sed quis aliter privatus alicui mineat se illum accusaturum de crimine aliquo non commisso, nisi sibi pecuniam det; & ideo ab ipso pecuniam extorqueat; *l. Si simulato 1. & l. Concussionis 2. ff. de Concussione. Decian. lib. 8. cap. 35. n. 14.* Ursaya *loc. c. num. 76.**

85 Adverte hic etiam, quod quamvis hæc tria, scilicet Concussione, Compellere, & Superchiare, videantur esse synonyma, ac unum, & idem significare, tamen ponderata vi, & natura cujuslibet horum, intercedit inter ipsa aliqua differentia. Nam concussione dicitur is, qui metum infert, & eo illato alium invitum inducit ad faciendum quod non vult. Amad. de *Syndic. n. 165.* Raynald. *l. 1. observ. ad cap. 12. §. 2. ad 4. n. 22.* Ursaya *loc. cit. lib. 2. tit. 5. n. 242.* Farinac. *q. 211. n. 42. & 45.* ubi explicat verb. Concussione, hoc est intimidare, quod significat actum intrinsecum animi perstringentem, juxta text. in *l. Seculari §. Sunt quædam, ff. de extraordin. criminibus. Compellere autem dicitur is, qui per vim alicquem repugnantem inducit ad aliquid faciendum, argumento eorum, quæ dicit Farinac. *q. 109. n. 76.* Raynald. *loc. cit. n. 21. & Compellere significat actum extrinsecum personam attingentem, arg. l. In eadem Lege, verb. dejecerit, ff. A Leg. Jul. de vi pub. Superchiare dicitur is, qui recurrit ad favorem Potentis, vel alicujus factionarii ad hoc, ut ope, & auxilio ejusdem inducat aliquem ad contrahendum, vel distrahendum, seu Superchiare dicitur is, qui ad perterrefaciendum adversarium ad hoc, ut desistat à lite, vel aliud faciat, superimponit domui inscriptionem alicujus Potentis, vel in actis asserit, domum, seu fundum esse alicujus Potentis, *l. Unic. de iis, qui Potentiorum nomine titulos præditi affigunt, vel eorum nomina in lite præstentur; & Superchiare significat utrumque actum, scilicet intrinsecum, & extrinsecum personam attingentem, nam & incutit timorem intrinsecum, & inducit compulsionem extrinsecum. Raynal. l. c. n. 25. 28. & 30.* Ursaya *loc. cit. n. 241. & alii.***

FERRAR. BIBLIOT. TOM. VII.

V 2

86 Consortii suspecti pœna in Clericis, ex decreto Conc. Trid. sess. 15. de reform. c. 14. prohibente Clericis non solum concubinatùs, sed etiam consortium suspectum ibi: "Prohibet Sancta Synodus quibuscumque Clericis, ne concubinas, aut mulieres, de quibus possit haberi suspicio, in domo, vel extra retinere, aut cum aliis consuetudinem habere audeant," sunt sequentes, nempe quod si moniti à Superioribus non desistant à tali suspecto consortio, pro prima vice priventur tertia parte fructuum, obventionum, ac proventuum beneficiorum suorum quorumcumque, & pensionum ipso facto; si secunda monitioni non paruerint, Fructus Beneficiorum ex integro amittant; & si post tertiam monitionem adhuc perseverent, priventur Beneficiis, & si postquam eas dimiserint, semel intermissum consortium repetere, aut alias scandalosas mulieres sibi adjungere ausi fuerint, præter prædictas pœnas, excommunicentur; sic expresse Concil. Trid. loc. cit.

87 Quoad pœnas Clericis beneficia, & pensiones non habentibus, & hujus criminis Rei debitas, sic statuit Concilium *loc. cit.* ibi: "Clerici vero beneficia ecclesiastica, aut pensiones non habentes juxta delicti, & contumaciæ perseverantiam, & qualitate ab ipso Episcopo carceris pœna, suspensione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, aliisque modis juxta Sacros Canones puniantur.

88 Pœna lata pro frequentantibus monasteria monialium, sicutque Reis quodammodo suspecti consortii, si sint Clerici, est depositio; si autem Laici, est excommunicatio, si non obstante canonica monitione non desistant, textu expresso in cap. Monasteria 8. de vita & honestat. Clericor. Si vero sint Regulares, variis aliis subjiciuntur pœnis. Vid. verb. Moniales art. 4. à n. 12. usque in finem.

89 Conspirantium pœna, si conspiratio facta sit in Principem supremum, sunt ipsæmet statutz pro Reis læsæ Majestatis, quæ adducuntur infra n. 148. Si conspiratio facta sit contra Episcopum, aut Clericum à Clericis, seu Monachis, debent deponi: si à Laicis, debent excommunicari, & omnes declarari infames; ac pœna carceris puniri, cap. Conjuratorum 20. cap. Conspirationum 21. cap. Si qui Clerici 22. cap. Si Clerici 23. c. Si qui Clericorum 24. caus. 11. q. 1. Si conspiratio facta sit à Laicis contra privatam personam, est pœna arbitraria, *l. Hodie 13. ff. de penis, Amenus loc. cit. tit. 2. §. 4. n. 8.* Si conspiratio facta sit à Regularibus contra Superiorem, vel aliquem particularem Religiosum, attendi debent pœnæ statutz à suis specialibus respective Constitutionibus.

93 Dilapidationis pœna, si dilapidatio facta sit à Laico habente administrationem communis pecunie, & bonorum alicujus communitatis, collegii, societatis, & hujusmodi, & contra istos tamquam dolo malo delinquentes in dilapidatione procedatur, talis damnandus est ad compensationem damni, & pro qualitate culpæ puniendus pœna peculatus. Amenus *l. cit. tit. 3. §. 7. n. 20. & 21.* Vide verb. Peculatus per tot. Si dilapidatio facta sit à Prælato seculari absque dolo, sed sola incuria, imprudentia, aut inhabilitate ipsius, dandus est ei Coadjutor, sine quo nihil agere possit, & prohibenda est utriusque omnis alienatio, cap. Venerabili 37. de Offic. deleg. & ibi Abbas n. 6. & 11. ac alii passim. Si autem facta sit ex dolo, debet deponi, cap. Apostolicas 13. & cap. Moneamus 58. caus. 12. q. 2. Et idem dicendum est de quolibet Clerico beneficiato bona beneficii sui dilapidante; Bernardus Diaz *prax. crim. canon. c. 71.* Amenus *l. c. num. 22.* Et si dilapidatio facta sit à Clerico Officiali amobili, ut Syndico aut Procuratore Capituli, si probetur Reus dolosus, puniendus est pœna Peculatus arbitrio Judicis. Amenus *loc. cit.*

97 *cit. num. 22. Vide verb. Peculatus per tot.* Regulares tandem dilapidatores bonorum Conventus, & Religionis, puniendi sunt juxta proprii Ordinis statuta, & constitutiones.

97 *Duellantum poenae. Vide verb. Duellum, art. 2. per tot.*

98 *Expilatae hereditatis poena est arbitraria juxta facti, & personarum qualitates, l. 1. §. 3. ff. Expilatae hereditatis: Card. de Luca in Summ. de heredit. n. 13. Ursaya Instit. crimin. lib. 2. tit. 10.*

99 *n. 54. cum aliis ibi citatis. Pro intelligentia autem criminis expilatae hereditatis advertendum est, quod haerede non adente hereditatem, hereditas dicitur jacens, & nullum dominum habere dicitur; l. 1. §. Scævola ff. Si quis testam. lib. esse, & consequenter si aliqua res hereditaria sublata fuerit, non est proprie furtum, sed ab ipso actu expilationis, & diminutionis, hereditatis crimen expilatae hereditatis appellatur, & eas res auferens, non fur, sed expilator hereditatis dicitur; l. Si expilatae hereditatis 2. ff. Expilatae hereditatis, Ursaya l. cit. n. 54. Brugiot. Instit. crimin. lib. 3. tit. 8. n. 2. ubi quod expilator hereditatis dicitur improbius fure.*

100 *Falsariorum poenae. Vide verb. Falsarius.*

101 *Falsificationum monetarum poenae. Vide verb. Moneta.*

102 *Fornicationis poena quamvis olim de Jure civili nulla fuerit constituta, l. Si uxor 13. §. 2. ff. Ad l. Jul. de adulter. & l. Quae adulterium 29. Cod. eod. Tamen hodie laici fornicatores nedum in foro ecclesiastico, & de jure canonico, sed etiam in foro civili pro diversitate personarum, & circumstantiarum puniri solent poena arbitraria. Reiffenstuel lib. 5. Decret. tit. 16. n. 55. Ursaya l. cit. lib. 3. tit. 5. n. 221. Panimol. decr. 38. n. 13. & alii apud Farinac. q. 137. n. 36. Clericorum fornicationis poenae ex antiquis canonibus variae erant, ut patet ex Canone 24. Apostolorum, c. Presbyter & Diaconus dist. 81. cap. Si quis Episcopus ead. dist. 81. cap. Presbyter 51. dist. 82. cap. Attendendum 57. q. 4. cap. Sicut 4. cap. Si autem 6. de cohabit. Cler. & mulier. cap. Clericorum 13. de vita & honest. Clericorum. Ast hodie ex communi praxi poena Clericorum fornicationis est arbitraria, & ad pecuniariam reduci solet, & juxta qualitates personarum, & circumstantias delicti, quandoque extenditur ad incarcerationem, & potest extendi etiam ad suspensionem, & privationem beneficii, si Fornicatio fuerit notoria, & scandalosa. Abbas in cap. At si Clerici n. 35. de Judic. Farin. q. 137. n. 17. & 24. Fagnan. in cap. Non debet, n. 8. de consanguin. & affin. Panimol. decr. 38. n. 6. Reiffenst. lib. 3. decret. tit. 2. d. n. 49. §. lib. 5. tit. 16. n. 58. & seq. Amenus l. c. tit. 4. §. 3. n. 13. ubi observat, quod poena ab antiquis canonibus statuta jam abiit in desuetudinem.*

104 *Furti poena pecuniaria est, ut, si sit furti manifesti, praeter rem furto ablatam, solvatur quadruplum; & si sit furti non manifesti, solvatur duplum, textu expresso in §. Poenam 5. Inst. de obligationibus, quae ex delicto nascuntur, ibi: Poena manifesti furti quadrupli est... non manifesti, dupli. Et concordat §. Furti actio 19. Instit. eod. & §. 20. de maleficiis 18. Inst. de actionibus. Poenae autem criminales furti praeter solutionem quadrupli, vel dupli, sunt quod in primis Furti condemnatus sit infamis, l. Athletas 4. §. fin. ff. de his, qui infamia notantur. Deinde si criminaliter agitur contra fures, vi juris antiqui puniuntur poena arbitraria, vel pecuniae Fisco applicandae, vel fustigationis, vel carceris, vel exilii, & hujusmodi pro diversitate criminum, personarum, & aliarum qualitatatum, ac circumstantiarum, l. Meminisse 92. ff. de furtis, l. Fures 1. & l. Sed si 2. ff. de furtis balnearis, l. De his 1. & l. Inter 2. ff. de Effractoribus, & Expilatoribus. Sed novo jure, Cod. de servis fugitivis,*

Novella Ut nulli Judicium 134. cap. 13. verr. Pro furto: Ita tamen quod pro simplici furto vetitum fuerit aliquem puniri poena mortis, aut mutilationis, textu expresso in cit. Authent. Sed novo jure, & cit. Novella Ut nulli Judicium.

Jure autem novo Caesareo Friderici I. & Caroli V. pro furtis poenae graviores etiam mutilationis, & mortis sunt statuae; Dicitur enim Fridericus I. lib. 2. Feudor. tit. 27. §. 8. sic expresse statuit: Si quis, quinque solidos valens, aut plus fuerit furatus, laqueo suspendatur: Si minus, scopis, & forcipis excorietur, & tondeatur. Et Carolus V. in constitutione crim. de panis Furti ubique recepta, teste Reiffenstuel lib. 5. decret. tit. 18. n. 37. sic statuit, nempe quod furtum primum, seu prima vice commissum, si sit parvum, id est, quinque solidos non attingens & simplex, id est, tale, quod in solo furandi actu sine concurrentia alterius delicti consistat, & non sit manifestum, puniatur poena dupli, si fur est solvendo; si non, poena carceris, ac debeat rem ablatam restituere; art. 157. Si vero hujusmodi primum simplex, & parvum furtum sit manifestum, & fur honeste conditionis existat, spesque emendationis appareat, puniatur poena quadrupli, si est solvendo; si minus, poena carceris corporalis. Si autem fur villis conditionis sit, ad nuptias virgini damnatur, & relegatur, ita tamen quod uterque prius restituat rem ablatam, vel estimationem ejus; art. 158. Si tamen furtum primum simplex, & magnum sit, id est, quinque solidos adaequans, vel excedens, arbitrio Judicis puniendus relinquitur; art. 160.

Furtum secundum, seu secunda vice commissum, si utriusque valor quinque solidos non adequat, hanc poenam secum trahit, videlicet positionem pro numellis, relegationem & confinementem; Si vero quinque dictos solidos excedat, poena Judicis arbitrio imponitur; art. 161.

Furtum tertium, seu tertia vice commissum, etiam simplex nulla atrenta quantitate, & valore rei ablatae, poenam capitalem habet, ita ut mas laqueo, femina autem suffocatione aequa, vel alia simili mortis poena, gladii, v. g. perimatur; art. 162.

Furtum violentum vero, id est, quod cum adium effractione, vel cum telo & armis fit, quod etiam furtum periculosum vocatur, poena capitali, vel si circumstantiae aliud suadeant, non capitali puniuntur; art. 159. Sic Reif. literaliter l. citat. num. 37. ad 41.

Ex dicta constitutione Carolina sub n. 108. resoluta patet, quod furti etiam parvi tertia vice commissi poena est mors; quod tenent Clarus §. Furtum n. 14. Bajard. ad Clar. in §. Furtum n. 28. 29. & 88. Reiffen. l. c. n. 40. Mascard. de probation. lib. 2. concl. 838. n. 6. Menoch. de arbit. Judic. l. 2. caus. 295. n. 17. Gram. vot. 6. n. 25. & vot. 17. n. 25. Jodoch. in pract. crim. c. 110. rubr. de furt. n. 35. Pirhing. l. 5. decret. tit. 8. n. 22. & seq. Amenus l. c. tit. 3. §. 8. d. n. 18 ad 20. & alii plures tenentes, quod tria furti etiam parva poenam mortis impotent; dummodo sint non solum re, sed etiam loco, tempore, & intentione distincta.

Et ex citata constitutione Friderici I. allata sub n. 108. colligitur, quod poena mortis possit infligi etiam propter unicum simplex furtum magnum, quod & innuere videtur etiam constitutio Caroli V. allata supra n. 108. in fine, ubi dum pro non simplici furto magno relinquitur poenam arbitrio Judicis, videtur statuere, quod si furtum tam magnum sit, ut arbitrio Judicis poenam mortis mereatur, tam imponere possit, & sic tenent Baldus in Authent. Sed novo jure n. 5. Cod. de servis fugitivis. Covarrub. lib. 2. variar. resol. cap. 5. n. 7. Menochius de arbit. Judic. cas. 295. n. 9. Reiffenstuel l. c. n. 43. Amenus l. c. tit. 3. §. 6. d. n. 23. Caballus resol.

lut. crim. centur. 5. cas. 18. num. 6. cum pluribus aliis ibi citatis contra varios alios.

114 *Si furtum sit sacrilegum, variis punitur poenis pro varietate rerum, personarum, circumstantiarum, modi, temporis, aetatis, sexus, textu expresso in l. Sacrilegii 6. ff. Ad Leg. Jul. Peculatus. Hinc furtum Sacrae Hostiae, vel uoluis, vel plurium Particularum consecrarum cum Sacra Pyxide, vel sine illa, puniuntur poena mortis, ut tradunt communiter Doctores, & statuit Carolus V. cons. Crimin. art. 172. decernens, quod hujusmodi fures vivi comburantur, & Innocentius XI. consuit. incip. Ad nostri Apostolatus audientiam: decrevit, quod tales fures confessi, aut convicti etiam pro prima vice à curia ecclesiastica, seu Sancti Officii, cui hujus criminis spectat cognitio, tradantur curiae seculari condignis poenis pro criminis atrocitate puniendi, non obstante minoritate, dummodo 20. annum attingant. Vide supra n. 38.*

116 *Si fur vas aureum, vel argenteum, vel sine reliquiis, aut calicem, vel patenam abstulerit, vel ecclesiam, seu sacristiam, aut gazophylacium, seu cippum, vel capsam elemosynarum animo furandi effregerit, aut dolosis instrumentis aperuerit, poena corporali, vel capitali exasperata, vel mitigata pro diversitate circumstantiarum est puniendus, ut statuit Carolus V. cit. supra Constit. Criminal. art. 172. & 173. & concordat l. Sacrilegii 9. & leg. Hac leg. 10. ff. Ad l. Jul. Peculatus, l. Si quis 10. Authent. de Episc. & Clericis.*

117 *De jure canonico furti sacrilegi poena, sicut factum cum fractura muri, portae, aut sacrae ecclesiae, aut hujusmodi, est excommunicatione latae sententiae, cap. Canonica 107. caus. 11. quest. 3. cap. Omnes 5. caus. 17. quest. 4. cap. Quisquis 21. ead. caus. & quest. & cap. Conquesti 22. de sent. excommuni. Quae excommunicatio post denuntiationem ab Episcopo factam à Papa solum potest absolvi, cap. Conquesti 22. de sent. excommuni. juncto ejus Summario sic dicent: Qui cum effractione spoliavit ecclesiam, excommunicationi subiacet, & per Papam tantum post denuntiationem absolvitur. Amenus loc. cit. n. 34. Si autem furtum sacrilegum commissum sit sine ulla effractione, ejus poena est quidem excommunicatio, sed solum ferenda sent. text. expresso in cap. Conquestus 16. de foro competent.*

119 *Clericus fur notorius, aut furti condemnatus est infamis, cap. Infames 17. caus. 9. quest. 1. & consequenter etiam irregularis, adeo ut ad sacros Ordines promoveri, vel in jam susceptis ministrare non valeat. Abbas in cap. fin. de furtis n. 3. & 14. Navarr. in Manual. cap. 17. n. 209. Suarez de Centuris disp. 48. sect. 2. n. 2. Pithing. libr. 5. Decret. tit. 18. n. 2. Reiffenstuel ibid. n. 50. & alii; cap. Qui in aliquo 5. dist. 51. cum similibus. Immo praeter poenam infamiae, & irregularitatis Clericus fur notorius ab officio, & Ordine clericali deponi debet, cap. Presbyter 12. dist. 81. & cap. Cum ab homine 10. de Judicis. Etsi non respicitur, debet excommunicari, & tandem si incorrigibilis evadat, Curiae Seculari tradi debet, textu expresso in cit. cap. Cum non ab homine 10. de Judicis. Regulares autem fures puniendi sunt juxta proprii Ordinis statuta, ac constitutiones. (Circum praecedentia ex n. 104. videatur verb. Fur, Grassator, & verb. Sacrilegium, Zingati, & c. cum lit. A ex pag. 95.)*

122 *Hereticorum poena. Vide verb. Hereticus.*

123 *Homicidii simplicis voluntarii injusti poena est mortis tam de Lege divina, quam civilis humana: Genesis enim cap. 9. n. 6. habetur: Quicumque effuderit humanum sanguinem, fundetur sanguis illius. Levitic. cap. 24. n. 17. Qui percusserit, & occiderit hominem, morte moriatur. Matth. cap. 26. n. 52. Qui acceperint gladium (eoque percusserint) gladio peribunt. Apoc. cap. 13. n. 10. Qui in gladio occiderit, oportet eum gladio occidi; & haec poena mortis in ho-*

midas voluntarios injustos statuit pluribus Legibus in jure civili, & signanter §. Item. Lex Cornelia 5. Inst. de publ. jud. l. Quoniam 6. Cod. de vi publica, l. unic. vers. Et merito. C. de rapto virg. constit. crim. Caroli V. art. 37. & 137.

Sicutem homicidium voluntarium injustum non sit simplex, sed qualificatum, poena mortis exasperatur pro diversitate atrocitatis, & male qualitatis admixtae, ita ut gladius augeatur in furcam, rotam, truncationem membrorum, rogam, adustionem per ferum candens & c. juxta cit. constit. crim. Caroli V.

Homicidium proditorium ultra exasperationem poenae ordinariae privat etiam jure asyli. Vide verb. Immunitas art. 2. d. n. 109. ad 116.

Homicidium Assassinum, ultra exasperationem poenae ordinariae, & excommunicationem ac depositionem ab officio, & beneficio ipso facto, & diffidationem perpetuam à toto populo christiano, juxta cap. 1. de homicidio in 6. privat etiam jure asyli. Vide d. verb. Immunitas art. 2. d. n. 117. ad 125.

Homicidium sacrilegum ratione personae occisae praeter exasperationem poenae ordinariae inducit etiam excommunicationem majorem ipso facto, juxta cap. Si quis suadente 29. caus. 17. q. 4. Sacrilegium vero ratione loci sacri, in quo committitur, secum trahit etiam privationem asyli. Vide verb. Immunitas art. 2. d. n. 102. ad 107.

Poenae parricidii proprie talis de jure civili olim erat, ut parricida virgine sanguine verberatus in corio insueretur, & includeretur cum cane, gallo gallinaceo, vipera, & simia, & in profundum maris, & vel si mare longe disset, in flumen, vel lacum projiceretur; §. Alia deinde 6. Instit. de publicis judic. l. Poena parricidii 9. ff. Ad Leg. Pompejam de Parricidiis, l. unic. Cod. de his, qui parentes, vel liberos occiderunt.

Verum haec poena ob nimiam ejus crudelitatem recessit ab aula criminali, & in ejus locum imponitur poena ultimi supplicii pro diversitate circumstantiarum arbitrio Judicis, & consuetudine locorum, ac legum municipalium exasperanda, vel mitiganda, ut tradunt communiter criminalistae, & signanter Ursaya l. 2. tit. 5. Instit. crim. n. 475. Julius Clarus verb. Parricidium n. 5.

Poenae parricidii improprie talis de jure civili est ordinarius homicidii supplicium; §. Alia deinde 6. Inst. de publ. judic. l. lege Pompeja 2. & l. Poena parricidii 9. ff. Ad leg. Pompejam, de parricid. cum hoc tamen quod juxta diversas circumstantias, & locorum consuetudines poena haec exasperetur, vel mitigetur.

Parricidium autem proprie tale est homicidium, quo proles parentem, avum, aut aviam, vel patrem prolem occidit, l. unic. Cod. de his qui parentes, vel liberos occiderunt, l. Lege Pompeja 1. & l. Poena parricidii 9. ff. Ad Leg. Pompejam de parricid. Parricidium vero improprie tale, ac large sumptum, est quodvis homicidium cujusvis consanguinei etiam collateralis, aut etiam affinis, & conjugis, cit. l. Lege Pompeja 1. ff. Ad Leg. Pompejam de parricid. & insuper homicidium Novercae, & Sponsae, vel Sponsi, l. Sed sciendum 3. ff. Ad Leg. Pompejam de parricidiis (Vid. verb. Assassinium & Homicidium).

De jure canonico parricide olim puniebantur variis illis poenis, quae recensentur in cap. Latorem 15. caus. 33. q. 2. & toto tit. de his, qui filios occiderunt. Verum tales poenae recesserunt ab aula: Unde in casu parricidii Judices ecclesiastici remittere debent laicos parricidas Judicibus secularibus poenis legis civilis puniendos. Clericos vero prius juxta praescriptum canonis deponere debent, ac degradare, sicque degradatos curiae seculari consignare debita poena puniendos, ut tradunt Pirhing. lib. 5. Decretal. tit. 10. num. 7. Reiffenstuel ibid. num. 10. & alii. Qui-

134 Quibus pœnis subiaceant parentes, & alii procurantes abortum? Vide *verb.* Abortus per tot.

135 Parentes sine debita cautela infantes noctu in lecto cum ipsis tenentes, ac ex culpabili negligentia ipsos soffocantes, aut opprimentes, tamquam Rei homicidii, seu infanticidii, licet moderatius, sunt puniendi, *cap. Consulisti 20. caus. 2. q. 4. ibi: Monendi sunt namque, & protestandi parentes, ne tam tenellos secum in uno lecto collocent, ne negligentia qualibet proveniente suffocentur, aut opprimantur, unde ipsi homicidii Rei inveniantur....*

136 Hi autem, qui probantur, vel consentitur talis reatus se noxios, tua eos configet moderatio, quia si ille, qui conceptum in utero per abortum deleverit, homicida est, quanto magis qui unius saltem dici puerulum peremerit, homicidam se esse excusare nequit? & concordat *cap. De infantibus 3. de his, qui filios occiderunt;* ubi statuitur, quod parentes contra prohibitionem infantes tenellos secum in lecto tenentes, ac ipsos ex negligentia soffocantes, aut opprimentes, trium annorum penitentiam, & quidem uno integro in pane, & aqua transigere debeant. Vide *verb.* Mater n. 16.

137 De Jure canonico homicida injusti voluntarii subiecte excommunicationi sententia ferenda, nisi penitentia satisfactioe commissum homicidii crimen deleverit, & diluerit; *cap. Itaque 20. car. 24. q. 3. Et si fuerit Clerici, sunt ab ordine, & officio deponendi, cap. Si Episcopus 7. dist. 50. cap. Inquisitionis 21. de accusatibus, cap. Sicuti 6. §. final. de homic. cap. Tuz 6. de pœnis cum similibus juncto Concilio Tridentino ses. 14. cap. 7. de reform. & in arcum monasterium sunt detrudendi; *cap. Si Episcopus, & c. tit. cap. Tuz:* quæ pœna detrusiois jam abiit in desuetudinem, & mutata est in pœnam perpetui carceris, aut condemnationis ad trimes, ut observat Farinac. *prax. crim. q. 119. n. 149. & 155. Item incurrit ipso facto Irregularitatem a solo Summo Pontifice dispensabilem, cap. Miror 4. cap. Clericum 5. dist. 50. cap. Sicut 6. §. Clericos, de homic. & cap. De cetero 7. eod. Clement. unic. eod. juncto Concilio Tridentino ses. 14. cap. 7. & ses. 24. cap. 8. de reform. Item perpetuo inhabiles sunt ad omnia beneficia & officia ecclesiastica, Concil. Trid. *cit. ses. 14. cap. 7. de reform.* Ac insuper privandi sunt beneficiis prius rite obtentis; *cap. Si Episcopus 7. dist. 50. cap. Inquisitionis 21. de accus. cap. Sicut 6. §. Clericos, de homicid. cap. Tuz 6. de pœnis, cap. Clericos 5. Ne Clerici, vel Monachi; cap. Ex litteris 10. de excessibus Prelator. Tandem si Clerici homicidium iterent, gravius plectuntur, & si incorrigibiles sunt, etiam anathematizandi, degradandi, & curiæ seculari tradendi, *cap. Cum non ab homine 10. de Jadicis, & ibi Doctores communitur.****

138 Incendiariorum pœna. Vide *verb.* Incendiariorum.

139 Incestus simplicis sine Matrimonio commissi pœna pro foro seculari est ultimum supplicium, si committatur inter ascendentes, & descendentes, *argum. l. Si adulterii 38. §. 2. ff. Ad Leg. Jul. de adulter. & ibi Glossa verb. Gentium, Farinac. q. 146. n. 14. & 16. Monac. de arditr. Judic. caus. 502. à n. 1. Bajard. ad Clarum §. Incestus num. 3. Item si committatur inter collaterales in primo gradu, v. g. inter fratrem, & sororem. Menoch. *loc. cit. à n. 14. Haunoldus de justit. & jur. tom. 9. tract. 2. n. 347. Reiffenstuel lib. 5. Decretal. tit. 16. n. 7. Item quando cum incestu conjunctum est adulterium. Clarus §. Incestus n. 2. Haunoldus *loc. cit. n. 245. Reiffenstuel loc. cit. num. 70.***

140 Incestuosum Matrimonium scienter contrahentes incurunt de Jure civili confiscationem omnium bonorum, tam dotalem, quam patrimonialium, exilium, spoliationem cinguli militaris, id est, privationem dignitatis, & administrationis, & si Rei viles sint, etiam verberationem, textu expresso in *Authent. Incestus,*

Cod. Ad Leg. Jul. de incest. nupt.

De Jure canonico laici incestum simplicem sine matrimonio committentes sunt excommunicandi, *cap. De his, qui incesti 9. caus. 35. quest. 2. Et si aliquis ex conjugibus incestum committat cum consanguineo aut consanguinea alterius conjugis, privatur jure petendi conjugale debitum, cap. Si quis 1. & cap. Transmissæ 4. de eo, qui cognovit consanguin. uxor. Si autem cum Matrimonio, seu incestuosas contrahendo nuptias ipsum committant, sunt ipso facto excommunicati, Clementin. unic. de consanguin. & affinit. Nec possunt amplius cum alia persona Matrimonium licite contrahere, nisi ignoranter contraxerint, *cap. Qui propinquam 4. caus. 35. q. 2. Laici incestuosi de Jure canonico sunt infames ipso jure, & facto, cap. Consanguineorum 4. caus. 3. q. 4. & cap. Conjunctiones 2. caus. 25. q. 2. Amenus de delictis, & pœnis, tit. 4. §. 6. n. 17. (Vid. *verb.* Forum, in add. bisp. vers. De Consanguineis:.)**

Clerici incestum committentes deponuntur, & beneficiis privantur; *argum. cap. Si quis 20. & seq. dist. 8. & cap. Si Adulterium 11. caus. 32. q. 7. Farinac. prax. crimin. q. 149. n. 35. Pirhing. lib. 5. Decretal. tit. 16. n. 66. Reiffenstuel *ibid. n. 74. Ac idem procedit etiam si agatur de incestu minus proprie dicto proveniente ex cognatione spirituali, puta quia Clericus rem habuit cum filia spirituali, quam ex Baptismo levavit, aut tenuit in Confirmatione, aut audivit, ac absolvit in Confessione Sacramentali, aut commatrem, seu illius matrem cognovit, argum. cap. Omnes, & cap. Si quis 9. & cap. Non debet 10. caus. 30. q. 1. Farinac. *loc. cit. n. 53. & seq. Menoch. loc. cit. caus. 502. n. 27. Reiffenstuel loc. cit. n. 75. Pignatell. tom. 1. consult. 116. Ursaya Instit. criminal. lib. 3. tit. 5. n. 130.***

Injuriantium pœna de jure communi sunt extraordinariæ, & arbitrarie Judicibus, §. in summa 10. Instit. de injuriis, & l. De injuria 45. ff. de injuriis. Unde pro diversitate injuriarum indices debet injuriatissimatio erga injuriatum, quæ regulanda est iuxta atrocitatem, aut levitatem injuriæ, attentis circumstantiis personarum, locorum, & temporum. Condemnati actione injuriarum pœnali, sive hæc civilis, sive criminalis sit, incurunt infamiam juris, tum de jure canonico, tum de jure civili, *cap. Cum te 23. de sent. & re judicata, l. Athletas 4. §. final. ff. de his qui notantur infamia. Dummodo tamen injuria, de qua condemnati sunt, fuerit atrox, ut cum communi docet Clarus §. Injuria, vers. Item condemnatus: Vide supra n. 66. verb. Calumniantur pœna, & infra *verb.* Libellos famosos compositionum pœna, & *verb.* Maledicorum pœna.*

Largitionis, & receptionis munus in Regularibus, & aliis pœna. Vid. *verb.* Donatio, art. 2. à n. 34. *verb.* Moniales, art. 2. à n. 62. *verb.* Regulares, art. 1. à n. 68. & *verb.* Xenia.

Læsa Majestatis pœna (si reus criminis sit vivens, 148 ac præsens in manibus Curiæ, & crimen commissum sit in primo capite) sunt multe. Prima igitur est perpetua infamia, *cap. Felicis 4. de pœnis in 6. Farinac. q. 116. §. 1. n. 4. Ursaya Instit. crim. lib. 2. tit. 1. n. 145. & 169. Secunda est delictio armorum, & insignium ipsius Rei, atque agnationis, Giga decrim. læsa Majest. lib. 1. tit. de Proditor. q. 8. n. 2. Ursaya *loc. cit. n. 147. Amenus de delictis, & pœnis cit. tit. 2. §. 4. n. 40. argum. l. Eorum, ff. de pœnis. Tertia est confiscatio omnium bonorum; leg. Quisquis 5. Cod. Ad Leg. Jul. Majestatis, & Authent. Bona damnatorum §. final. Cod. de bonis proscripior. Quarta est privatio omnium beneficiorum, ac privilegiorum Reo à Jure Civili competentium; l. Amissionis §. 1. ff. de capit. dimittit. l. 1. ff. de jurisdic. omnium judic. Extravagant. Qui sint rebelles? ibique Bartolus *verb.* Rebellanda n. 13. 19. & 20. Farinac. q. 116. §. 2. n. 92. Amenus *loc. cit. n. 41. Ursaya loc. cit. n. 149. Quin-***

Quinta est devastatio, & demolitio ejus domus à fundamentis, ita quod non remaneat ejus vestigia, & amplius reedificari non possit, *cap. Felicis 5. de pœnis in 6. Ursaya loc. cit. num. 152. & 169. Raynald. tom. 1. cap. 2. §. 1. num. 109. Sexta est ultimum supplicium, l. Quisquis 5. Cod. Ad Legem Juliam Majestatis; Ursaya loc. cit. num. 160. & 169. Raynald. *loc. cit. num. 49. Amenus loc. cit. num. 39. ubi quod mortis genus est per ignem, vel per dissectionem in frusta, vel per aliam atrociorē formam, & testatur Farinacius cit. q. 116. num. 2.**

149 Insuper filii talis Rei evadunt infames, amittunt beneficia Juris civilis, arma, & insignia domus, privantur omni hæreditate, & successione sibi ex testamento, aut ab intestato obveniente; l. Quisquis 3. §. Filii, Cod. Ad Legem Juliam Majestatis; l. Quando Cod. de bonis proscripior. Novella 134. cap. fin. Ursaya *loc. cit. num. 170. Amenus loc. cit. num. 42.*

150 Excipiuntur tamen à supradictis pœnis filii emancipati ante crimen patris; ut defendit Glossa in *cap. Si quis cum militibus, in verb. Filii vero caus. 6. quest. 1. communitur approbata, teste Ameno loco cit. num. 45. adducens pro ratione, quod filius emancipatus desinit esse de familia; leg. Quin etiam §. final. ff. de ritu nuptiar. & ex aliis subdens, quod à dictis pœnis excipiuntur etiam filii adoptivi, nepotes & filii Clerici, & filia. Immo dictas pœnas citat leg. Quisquis: ex laudabili consuetudine hodie non extendi ad filios, testantur Angelus in leg. Falliciter num. 4. Cod. de abol. Giga de crimin. læsa Majestatis lib. 3. rubr. de pœnis, quas filii incurruni quest. 23. num. 3. Decian. lib. 7. cap. 41. num. 38. teste Ursaya *loc. cit. num. 172. ubi ipse ex aliis habet, quod dictæ pœnæ non comprehendunt filios natos, antequam Pater commisisset tale delictum.**

151 Si autem crimen commissum sit solum, in secundo capite, tunc talis Reus punitur pœna ultimi supplicii, & confiscationis omnium bonorum. Farinac. *quest. 116. §. 1. num. 23. & 24. Ursaya loc. cit. num. 173. At pœna devastationis domus non habebit locum, minusque alia tangentes filiorum præjudicium. Glossa in leg. Eorum, ff. ad Leg. Jul. Majestatis; Farinac. *quest. 116. num. 123. & seq. Ursaya loc. cit. num. 173. & seq.**

152 Si reus hujus criminis sit absens, nec haberi possit in potestate Curiæ, depingitur ejus effigies in tabella, capite ad terram verso, & pedibus furcæ suspensis cum inscriptione proditorum, & læsæ Majestatis reum indicante. Decianus lib. 7. cap. 31. numer. 15. & cap. 30. num. 27. cum aliis ibi citatis. Ursaya *loc. cit. num. 147. & 175. Amenus loc. cit. n. 40. Et qui talem imaginem delet, seu auferit, pœna quingentorum aureorum tenetur; Leg. Si quis id 7. ff. de Jurisdictione.*

153 Se reus talis criminis sit prædefunctus, & crimen commissum sit in primo capite, tunc ejus memoria damnatur, declaratur infamis, ejusque bona confiscantur, atque ab illius hæredibus adiunguntur; l. Majestatis 6. l. Meminisse 7. & l. Post D. Marci 8. Cod. Ad Leg. Juliam Majestatis; l. Is qui 11. ff. eod. Ursaya *loc. cit. num. 164. & seq. Amenus loc. cit. num. 4.*

154 Si vero crimen commissum sit in secundo capite, tunc post mortem delinquentis non potest agi, nec memoria defuncti damnari, vel aliter cognosci, aut procedi contra illum, *cit. leg. Is qui 11. ff. Ad Legem Juliam Majestatis, Decianus lib. 7. cap. 39. num. 37. & 38. Amenus loc. cit. num. 40. Ursaya loc. cit. num. 166. Glossa in cit. leg. Meminisse, verb. Meminisse, Cod. Ad Legem Juliam Majestatis.*

(Titul. 2. p. 7. de crimine agit læsæ majestatis: ad idem titul. 7. lib. 8. Ord. Reg. & 18. lib. 8. Recopil. Castell. Sceleratissimum delictum proditio computatur: quodcumque aliud excedit: lepræ æquiparatur: sunt à consortio humano sicut leprosi ejiciendi (leg. 1.

vers. 10. tit. 16. lib. 3. Recop. Castell.) omnium malorum radix est & caput: non ipsi proditori sed etiam ejus descendentes, licet eis culpa defuerit, quocid dupliciter committitur, verbis, aut factis: acit, unde nomen sumpserit, & quot modis fiat, *lex 1. tit. 2. p. 7. præfinit: tere non discrepant leges primæ ejusd. tit. & lib. Ord. & Recop.: quatuordecim ad minus modi numerantur propter quos simile patratu delictum: denique concluditur, proditionem committit dum contra Regem, ditionem suam, seu dominium, sive in utilitatem publicam maleficia in eisdem decisionibus expressa sunt; Recognosce leg. 2. & pen. tit. 21. lib. 4. For. Reg. 2. & 3. cum seq. tit. 8. lib. 8. Recop. Castell. ubi deciditur quis alevosus dicatur. Pœnæ in talia perpetrantes per leg. 2. ejusd. p. decernuntur: qui scelestam hanc factionem inierit, faventes, & consulentes ultimo sunt supplicio puniendi, bonis eorum omnibus Fisco addictis; (Vid. leg. 2. Recop. & Ord.) quamvis proditor habeat descendentes, leg. 25. tit. 21. lib. 4. For. Reg. exprimit, ceterum in præcedentibus idem virtualiter continetur assertum; ex confiscatione quo excipitur, nec abesse solutione debita ante proditionem contracta manebunt: masculi filii per omne vitæ tempus infamia notantur: ad ullos honores pervenire nequeunt, neque dignitatem aliquam, seu officia obtinere: à successione quacumque excluduntur: filia vero usque ad quartam bonorum matris earum partem hæredes esse possunt: non creditur tam facile feminas quam masculos proditionem commissuras, infamia mixtus in eas debet esse sententia, utpote sexus infirmitas excusationem veluti exhibet.*

Lex 3. ejusd. tit. & p. decernit, perduellionis hocine delictum, id est, de proditione Regis, vel patriæ quemlibet post mortem accusari posse, convictoque mortuo, pro infami judicatur: bona ejus successori detrahuntur: prædicta in hisce casibus locum habent, in ceteris, leg. 1. contentis nullus post mortem judicandus: quicumque, mulier sive fuerit, aut masculus, pauper, aut dives, bonæ aut malæ existimationis ad accusandum (Vid. *verb.* Accusare, & c. & *verb.* Testis) admittitur.

Lex 4. p. 7. præscribit, nullam alienationem à proditore factam, ex eo tempore quo cogitationem tam scelestam subire cepit, subsistentiam habere, nam dominium bonorum suorum amisit, crimine patrato, atque à die commissi delicti Regis propria dicuntur.

Lex 5. de cogitatione agit: si an equam proditio ab aliquo, & personis aliis cogitata, in effectum perducitur, detegatur, veniam meretur, & præmium non est denegandum.

In leg. ultim. ejusd. tit. 2. p. 7. tractatur de hisce delinquentibus, qui verbis, seu maledictis Regem convitiant: si ebrii, fatuive fuerint, nulla datur pœna: si compotes sint mentis, vel dolo malo procedunt, seu aliqua occasio excusationis intercedit: primo in casu aliqua animadversio est exercenda, ut ceteri deterreantur: in secundo, in presentia Regis sistendi, omniaque eidem referantur: qualitates personarum attendi debent: causæ aliquæ possunt intervenire quæ ad ignoscendum movent: si aliquis justitiam querens non audiatur, vel intendens sibi dari, contrarium verificetur, injuste procedit in prolatione verborum in opprobrium Principis, verumtamen videtur indulgentiam mereri. Non prætermittas prædictas omnes leges recognoscere, & præcipue quæ in corpore Part. continentur, postea Glos. DD. Greg. Lop. reliquasque decisiones in ea comprehensas perlege.)

Qua autem pœna, & à quo Jure puniendi sint Clerici, & Religiosi Rei hujus criminis: seu potius proditionis, ut voluit Clarus *quest. 36. num. 27. Farinac. q. 111. n. 261. & Pignatell. tom. 1. consult. 124. n. 3. ac alii, dissentiant Doctores: Pignatell. enim cit. consult. 124. sub num. 1. & per tot. pluribus adductis contendit, Clericos offendentes suum Principem*

pen naturalem, seu temporalem non esse Reos læsæ Majestatis, nec posse ab eo puniri per varios sacros canones; & signanter per cap. At si Clerici, de judic. cap. Significantibus, de Offic. Delegati, cap. Si diligenti, de foro competenti, cap. Si Imperator dist. 96. cum similibus referens ibid. sub n. 2. ex Tapia, Riccio, Genuens. Diana, & aliis sub Clemente VIII. in quadam rebellione fuisse processum contra Clericos, & Monachos, ex delegatione Summi Pontificis per Judicem laicum clericali characteris insignitum insimul cum Judice ecclesiastico. Gigas vero tract. crimin. læsæ Majestatis rubr. Qualiter, & à quibus crimen læsæ Majest. committ. q. 63. Decian. prax. crimin. lib. 7. cap. 8. n. 6. & alii plures sustinent, tales Clericos, ac Religiosos evadere Reos læsæ Majestatis, & posse puniri à Judice laico per text. in cap. Hac constitutione 15. vers. Nec aliquis, de Offic. Delegat. in 6. in cap. Perpendimus 23. de sent. excomm. & in cap. Si quis Laicus 19. caus. 22. q. 5. Ursaya l. c. n. 176. expresse habet, quod quia hoc crimen committi potest à Clericis, à Judice ecclesiastico in hoc casu privari debent beneficiis, atque degradari, juxta textum in c. Si quis Laicus 19. caus. 22. q. 5. quem textum notabilem dicit Abbas in c. At si Clerici, in princip. de judic. Amenus autem loc. cit. n. 49. concludit, quod quidquid sit de jure, scit Princeps de facto in casu contingentia, maxime si lædatur Majestas in primo capite, procedere per suos Judices, & ultimo supplicio Reos afficere. An autem bene, vel male procedant, non hominum, sed Dei judicio dimittit. Unde in tanta Doctorum diversitate concludere pro tutiori cautela posse consulto Summo Pontifice similes Clericos, & Religiosos degradari, & tradi curiæ seculari puniendos prout de jure, ut etiam textu Pignatello loc. cit. num. 6. admittunt Doctores, ut videre est apud Farinac. in prax. q. 8. n. 82. Episc. Scelens. de irregulari. c. 14. Felician. de censur. c. 14. De bene de immunitat. ecclesiast. c. 6. dub. 5. sect. 3. n. 17.

156 Libellos famosos componentium, dictantium, & vulgantium pœnæ. Vide verb. Libellus famosus per tot.

157 Literas alienas aperientium, lacerantium, & interceptantium pœna varia est juxta varietatem personarum, quarum literæ aperiantur, lacerantur, aut interceptantur, & etiam juxta diversitatem finis, quem intendit aperiens, lacerans, aut interceptans. Unde quia aliquando id potest esse crimen læsæ Majestatis, aliquando crimen falsi, aliquando Stiellionatus, aliquando injuriarum, ideo Reus puniendus est aliquando pœnis læsæ Majestatis, aliquando falsi, aliquando Stiellionatus, & aliquando injuriarum. Hinc videndæ sunt pœnæ assignatæ sub propriis dictis verbis.

158 Literas Apostolicas, aliasque falsificantium pœnæ. Vide verb. Falsificatio.

159 Magiæ pœnæ eadem sunt ac maleficii, & sortilegii. Unde vide verb. Superstitio n. 40. & seq. ac 78.

160 Maledicorum pœna, si maledictum sit in personam privatam commissum, est quod præter reatum peccati, & obligationem restituendi famam, maledicens sit obnoxius actioni injuriarum, & palinodia, seu recantationi; arg. l. Item 14. §. 27. ff. de injuriis, & famosis libellis, Reiff. lib. 5. Decret. tit. 26. n. 5. Si maledictum commissum sit in Principem supremum, quamvis olim ejus pœna fuerit eadem cum pœna criminis læsæ Majestatis, texte Arnobio lib. adversus gentes, hodie tamen de Jure communi nulli certæ, & determinatæ pœnæ, sed solum arbitrarie pœnæ ipsius Principis subest; l. Unie. Cod. si quis Imperatori maledixerit. Si autem maledictum sit in ipsum officium Principis, aut circumstantiæ aliud suadeant, tunc ad terrorem aliorum graviter puniri de-

bet; arg. c. 1. Maledicis, Menoch. de arbitr. judic. cas. 377. n. 7. & seq. Reiff. l. c. n. 6. & 7.

Item quamvis consultum sit, ut Papa exemplo mansuetudinis Christi remittat maledicta in solam suam personam illata; arg. cap. Inter querelas 57. caus. 23. q. 4. & l. Si quis 10. Cod. de Episcop. & Cleric. juncta cit. l. Unie. Cod. si quis Imperatori maledixerit, & ut practicaverit S. Pius V. textibus Barbosa in cap. 1. num. 2. de Maledicis, & Reiffenstuel loc. cit. numer. 8. Tamen gravi, & exemplari pœna ad terrorem aliorum puniendæ sunt maledicta prolata contra ipsam Sedem Apostolicam, seu officium, & Primum ipsius, textu expresso in cit. cap. 1. de Maledicis, ut tradunt ibi Doctores communiter.

Si quamvis Episcopus nomine non debeat maledictum contra solam suam personam prolatum, ut tradit Glossa communiter recepta in cit. cap. Inter querelas, arg. cit. l. Si quis 10. Cod. de Episcopis, & Clericis, ibi: Cui Sanctitas ignoscendi gloriam dereliquit. Tamen arbitrio aliterius Judicis pro qualitate injuriæ puniendum est, ut tradunt Hostiens. in Summa, tit. de Maledicis, §. Alii maledicunt: Farinac. prax. crimin. q. 105. n. 402. Reiffenstuel loc. cit. n. 11. Clerici maledici pœna est, quæ statuitur in c. Clericus 5. dist. 46. his verbis Clericus maledicus (maxime in Sacerdotibus) cogatur ad postulandam veniam, si noluerit, degradatur; nec unquam ad officium absque satisfactione retrocurat.

Religiosi autem aliquem ecclesiæ Prælatum maledicto offendentes, aut eidem detrahentes, de jure communi debent per duos menses subjacere illis pœnis, quæ juxta Regulas, seu statuta eorum ob gravia crimina sunt imposita, textu expresso in Clem. 1. §. Quibus etiam, de Privileg.

Monopolii pœna est, quod hujus criminis Rei puniantur perpetuo exilio, & confiscatione bonorum, textu expresso in Leg. Unie. Cod. de Monopoliis. Ursaya Instit. Crim. lib. 2. tit. 4. n. 12. cum pluribus ibi citatis.

Omittentium Sacramentalem Confessionem, & Communionem in Paschate, pœna est Interdictum ab ingressu ecclesiæ, & si in hoc peccato decesserint absque signo Contritionis, est privatio ecclesiasticæ sepulture; textu expresso in c. Omnis utriusque sexus, de penitent. & remissionibus. Tale autem interdictum est solum sententiæ ferendæ: unde talis censura non incurritur, nisi à Judice competente in Reum contumacem per sententiam feratur: Privatio tamen sepulture ecclesiasticæ est pœna latæ sententiæ ut patet ex verbis citati Canonis: Christiana carere sepultura. Amenus loc. cit. tit. 5. §. 1. num. 11. & 12.

Omittentium recitationem horarum canonicarum, si beneficiati sint, seu officii Beatæ Mariæ Virginis, si tantum pensionarii ecclesiastici sint, pœna est obligatio ad restituendum fructus beneficii, sive pensionis pro omissionibus, & tales pœnam subire debent in conscientia ante quamvis Judicis sententiam; Concl. Later. sub Leone X. sess. 9. §. Statuimus, S. Pius V. const. incip. Ex primo: Amenus loc. cit. n. 13. Vide verb. Officium Divinum, art. 1. à n. 29.

Osculantis feminam invitam pœna est extraordinaria, & arbitraria Judicis pro qualitate personæ, loci, & intentionis. Farinac. q. 142. num. 161. Amenus loc. cit. tit. 4. §. 2. n. 40. Et si osculum fiat in publico ad finem injuriandi feminam invitam osculatam, vel ejus illustrem familiam, aut alie ad id gravantes circumstantiæ, potest extendi pœna etiam ad ultimum supplicium, quod revera punitus fuit quidam nobilis Gallus, qui osculum rapuerat Susannæ Trivultia illustri feminæ nuptæ, ut refert Bossius tit. de extraordinariis criminibus numer. 3. & ex ipso Amenus l. c. num. 40. ubi subdit, quod deficiente publicitate loci, ac malo exemplo, temperatur pœna.

160 Obsculans ob æstum amotis puellam in publico, puniendus est exilio, & pœna pecuniaria. Gurbra conil. crim. 47. n. 16. Amenus l. c. n. 41. Afflic. Farin. Decian. Menoch. & Caball. ab ipsicitati. Osculans in publico puellam invitam, ut ducatur in uxorem contemplatione dotis pinguis, & hoc modo impediatur Matrimonium cum alio, puniendus est pœna extraordinaria trimerium, Raynald. Sintax. crim. lib. 1. c. 11. §. 6. n. 3. cum Bartol. Boss. Farinac. & aliis ibi citatis, Amenus loc. cit. n. 42.

171 Osculantis obiter Monialem pœna est extraordinaria. Farinac. q. 145. num. 33. Decian. tract. crimin. lib. 6. cap. 20. n. 16. Amenus l. c. tit. 4. §. 9. n. 17. & 18. ubi subdit graviori pœna extraordinaria puniendum esse talem sacrilegum, si post osculum ad alios impudicos & lascivos actus cum ipsa Moniali procederet.

172 Et si carnalem copulam cum Moniali habeat, vel Matrimonium cum ea contrahere attentaverit, de jure civili puniatur pœna mortis, & bona delinquentis jubentur applicari monasterio, in quo Monialis degebatur, Menoch. de arbitr. judic. casu 389. n. 78. Reiffenstuel lib. 5. Decret. tit. 16. n. 78. per text. in Novella 123. cap. 43. & leg. Si quis, Cod. de Episc. & Cleric. & concordat cap. Si rapuerit 30. caus. 27. q. 1. & cap. Si quis non dicat 3. caus. 36. q. 2. Advertit tamen Farinac. q. 146. n. 1. quod licet pœna capitali adhuc puniatur tale sacrilegium crimen cum Moniale committens, tamen bona illius non Monasterio Monialis, sed delinquentis hereditibus applicari solent, juncta Authen. Bona damnator. Cod. de bonis proscripior. nisi rapus aut violentia Monialis intervenit: De jure autem canonico sic peccans cum Moniale si sit laicus, excommunicatur, si sit Clericus, non solum beneficio privatur, sed etiam ab Ordine depositus in Monasterium ad penitentiam agenda detruditur, Menoch. de arbitr. judic. casu 189. n. 24. Farinacius loc. cit. n. 4. & 26. Reiffenstuel l. c. n. 80. Si quis Episcopus 6. cap. Virginibus 14. & cap. Si quis Monachorum 28. caus. 27. q. 1. Monialis autem, quæ ad tale sacrilegium libere consentit, ad agenda penitentiam in artium monasterium detrudi jubetur; cap. Si quis Monachorum 28. & cap. Si quis rapuerit 30. caus. 27. q. 1. juncta Novella 123. q. 43. Vel, quod convenientius est, ad perpetuos carceres sui proprii monasterii condemnanda est; cap. Impudicas 11. caus. 27. q. 1. Menoch. loc. cit. n. 26. Farinac. loc. cit. num. 2. Reiffenstuel loc. cit. num. 81. (verb. Forum.)

173 Parricidii pœnæ. Vide supr. à numer. 181. ad num. 184.

174 Partus suppositi, id est cum aliqua stertilis femina factum tamquam ex se natum suppositi, cum revera alterius feminæ sit; ut ex l. Si partus subjecti. 1. & l. Cum suppositi partus 10. Cod. ad Leg. Cornel. de falsis, & ex cap. Officii 9. de penitentis, & remissionibus, ex cit. l. Si partus subjecti: existimat Peguer. dec. crim. 80. n. 8. esse pœnam capitalem. Basilus autem dec. 7. num. 11. dicit id esse arbitrio Judicis remittendum, qui vel pœnam minuatur, vel augeat usque ad mortem pro diversitate substantiarum. Pœna vero partus suppositi hoc modo, si nutritrix v. g. aliqua, quæ infantem opprimat alienum, eique mortuo proprium supponat, ut habetur 3. Regum c. 4. de litigio duarum meretricum ante Tribunal Salomonis, secundum opinionem Alexandri conil. 50. n. 3. vers. Tertio per id, volum. 1. citantis ad hoc. l. Quoniam 7. & l. Plagiatii 16. Cod. Ad Legem Fabiam, de Plagiaris, & l. 1. ac penult. ff. eod. tit. est ultimi supplicii; & concordat Bossius tr. crim. tit. de Plagiaris allegans ad id statutum Mediolani imponens Plagiaris pœnam capitalem. Quod tamen intelligendum esse de consuetis in hoc delicto, dicit Clarus q. 68. n. 31. & sequitur Amenus l. c. tit. 3. §. 6. n. 39. concludens, quod citra mortem puniri deberet nutritrix.

quæ infantem, ut præmissum est, subtriperet (verb. Plagium).

Peculatus pœna. Vide verb. Peculatus.

176 Perjurii pœna olim de jure civili erat tamquam de crimine læsæ Majestatis, si sponte, & deliberate quis pejerasset; leg. 2. Cod. Ad l. Jul. Majestatis, & sic perjury ultimo supplicio afficiebantur, cap. Rex debet, caus. 23. q. 5. Sed hodie dictæ pœnæ abierunt in desuetudinem, & redactæ sunt ad pœnam judiciariam, & regulariter imponitur pro perjurio pœna exilii ultra refectionem damni, & interesse faciendi illi, contra quem quis pejeravit: Glossa in l. fin. verb. Lucrum, C. de jurejur. cum aliis apud Decianum lib. 6. c. 23. n. 27. Farinac. q. 161. n. 36. Raynald. tom. 2. cap. 20. §. un. n. 20. & seq. Amen. l. c. tit. 5. §. 7. n. 31. Ursaya Instit. Crim. lib. 3. n. 17. De jure canonico perjurus si sit laicus, efficitur infamis, & consequenter irregularitatem incurrit; cap. Infames 18. caus. 6. q. 1. Si vero sit Clericus, deponendus est ab Ordine, cap. Cum non ab homine 10. de judicis: Privandus est Beneficiis, cap. Querelam 19. & cap. Tua 11. de jurejurando; atque efficitur inhabilis ad alta obtinenda, cit. cap. Querelam 10. de jurejurando. Et si fuerit Episcopus privandus, & deponendus est, cap. Si quis causa 22. q. 5. & cap. Cum quidam 12. de jurejurando, Ursaya l. c. n. 59. ad 62. cum pluribus ibi citatis. (Verb. Testis.)

Plagii Pœna. Vide verb. Plagium.

177 Polygamie pœna. Vide verb. Polygamia.

178 Prævaricationis pœna. Vide supr. à num. 70. 179 ad 72.

180 Rapinae pœna, si agatur civiliter, est restitutio in quadruplum, ita ut præter rem ablatam, eandem in triplo adhuc pretii, vel æstimationis compensare, post annum vero non nisi ipsam rem rapina ablatam, vel æstimationem illius una cum refusione lucri cessantis, & damni emergentis restituere debeat, princ. Inst. de vi bonorum raptor. & concordat l. 1. & 2. ff. eod. Si autem agatur criminaliter, & rapina commissa sit cum armis, Raptor pœnam capitalem incurrit; leg. penult. ad Leg. Jul. de vi public. & Ordin. Caroli V. art. 126. Et si commissa sit sine armis, pœna illius est amissio tertie partis bonorum, dignitatis, item & honoris cum infamia; §. Item lex Julia 8. Inst. de public. jud. l. 1. in princ. ff. de vi privata, juncta l. 2. Cod. eod. (verb. Rapina.)

De jure Canonico pœna raptorum est excommunicatio infligenda ab Episcopo loci, ubi rapina committitur, etsi Raptor sit alterius Diocesis, à qua nequit absolvi à proprio Episcopo Diocesano, nec recipi ab eo, sed ad Episcopum excommunicantem remitti debet, nisi plene satisfecerit; c. De illis 11. de Raptoribus. Et si Raptor in ipsa rapina moriatur, vel satisfacere nolens decedat, tamquam in peccato mortali defunctus caret ecclesiastica sepultura; cap. Super eo 2. de Raptoribus & cap. Fares de Furtis.

182 Raptus pœna. Vide verb. Impedimenta Matrimonii art. 5. à num. 148.

183 Repetundarum criminis pœna est pro varietate hujus delicti. Vel hoc crimen commissum est à judice corrupto in causa criminali capituli accipiendo pecuniam, vel aliam rem à sponte dantibus, ut hominem innocentem condemnaret ad mortem, & mors de facto est secuta, & tunc punitur pœna capitalis; l. Lex Julia 7. §. fin. ff. Ad l. Jul. Repetundar. & insuper confiscatione bonorum. Authen. novo jur. Cod. de pœna Judicis, qui male judicavit, cum aliis apud Farinac. q. 111. n. 61. & seq. Et si causa criminalis non sit capitalis, punitur talis corruptus Judex pœna Relegationis. Decian. lib. 8. cap. 39. n. 15. & 19. Ursaya Instit. crim. lib. 2. tit. 2. n. 85. Vel hoc crimen commissum est à Judice pecunia corrupto in causa civili, & tunc punitur civiliter, X

& criminaliter civiliter condemnatur ad expensas & damna passa per litigatorem propter ejus corruptionem; l. De eo a. Cod. de pena Judic. qui male judicavit, & ultra damnum & interesse tenetur ad restituendum quadruplum ejus quod accepit; l. Ut unius i. in fin. Cod. ad Leg. Jul. Reperundar. Quamvis juxta Authen. Novo jure, §. 1. Cod. de pena Judicis, qui male judicavit, sit restricta talis pena ad triplum dati, & respective recepti, ad duplum vero simpliciter promissi, ut ex Farinac. & aliis notat Ursaya l. c. n. 90. Criminaliter autem talis Judex privatur dignitate, qua erat insignitus, & redditur inhabilis ad judicandum in futurum, ac efficitur infamis; cit. Authen. Novo jure, & l. Judices Cod. de dignitatibus, ac l. Eadem Lege 6. §. 1. ff. ad Leg. Jul. Reperundar. ac insuper punitur pena extraordinaria, quæ solet esse exilium, vel durior, aut mitior juxta delicti qualitatem. Gloss. in l. Lex Julia, §. Hodie, verb. Extra ordinem, ff. ad Leg. Jul. Reperundar. Ursaya l. c. n. 94. cum aliis ibi allegatis.

184 Si vero crimen commissum sit ab aliquo, qui pecuniam sponte dedit, ut Judicem corrumperet, & in suam voluntatem traheret, tunc iste tam in civilibus, quam in criminalibus tenetur eadem pena Judicis corrupti, & insuper si Reus hujus criminis sit Ador, punitur amissione cause, & actionis; l. Const. 1. Cod. de pena Judicis, qui male judicavit. Et si sit Reus, amittit jus se deferendi, & sic etiam ipse pro suo jure, & interesse causam amittit. Gloss. in cir. leg. Constit. verb. Amittit. Farinac. q. 111. t. 3. n. 125. & 129. Ursaya l. c. n. 100. & seq. Nisi tamen agatur de causa criminali sanguinis, quia tunc licitum est Reo sanguinem suum, & vexationem quoquomodo redimere; l. Transigere 18. Cod. de Transactionibus, Ursaya l. c. n. 103. cum aliis ibi allegatis.

185 Si autem pecunia non à sponte dantibus, sed per violentiam, & concussionem recipiatur à Judice, vel ab alio Officiali, qui minetur alicui crimen, & capitale iudicium, ut sub hoc pretextu pecuniam ab illo extorqueat, seu recipiatur talis pecunia ab aliquo privato minante alicui se illum accusaturum de crimine aliquo non commissio; & ideo ab eo pecunia extorsit, tunc punitur pena concussionis. Vid. sup. d. n. 82. Conspirantes enim in accusationem, & condemnationem innocentium, & pecuniam accipientes ad non accusandum, vel non condemnandum, tenentur Lege Cornelia de Sycariis, quæ est publici iudicii, l. 1. ff. ad Leg. Cornel. de falsis: Et insuper Lege Julia Reperundarum, quæ etiam est publici iudicii; l. Eadem Leg. 6. ff. Ad Leg. Jul. Reperundar.

186 De residuis criminis pena est, quod præter restitutionem penunie inique detentæ, vel non debite erogatæ, solvat adhuc triplum, seu tertiam partem, ita ut qui 90. duplas male erogavit, 120. duplas restituere tenentur; l. Lege Julia 4. ff. ad Leg. Jul. Peculatur. Et insuper Reus hujus criminis incurrit infamiam cunctis criminibus publicis debitam; l. Infamem 7. ff. de public. iudic. Et ulterius puniti debet criminaliter pena arbitraria graviore, quam puniatur simplex furtum. Ursaya Inst. crim. lib. 2. tit. 3. n. 31. & seq. cum aliis ibi cit. Crimen autem de residuis est delictum publicum, quo pecunia ad certum debitum usum non erogatum, sed vel retinetur, vel in alium usum convertitur; l. Leg. Julia 4. §. 34. ff. Ad Leg. Juliam Peculatur.

188 Revelationis secretorum penæ variz sunt pro varietate revelationum. Si revelans sit privata persona, quæ secretum amici sibi communicatum revelat dolo malo ad perniciem ipsius amici, est pena falsi arg. Leg. Penna 1. §. 4. & 6. ff. Ad Leg. Cornel. de falsis, Amenus tit. 5. §. 6. n. 32. cum aliis ibi citatis. Hujusmodi enim proditores amicitiz falsarii sunt,

& juxta Scotum in 4. dist. 21. quest. 2. art. 1. sunt infames.

Consiliarius, seu alius revelans secreta Principis sibi commissa penas perjurii subire debet ut ex aliis tradit Amenus loc. cit. nom. 34. Et si illa pendere hostibus Principis, de jure canonico anathema esset; cap. Si quis Laicus 23. q. 5. Et si esset Clericus debere degradari. De jure vero civili tamquam Reus criminis læsæ Majestatis debet ultimo supplicio affici; l. Omne delictum 6. §. 4. ff. de re militari, & leg. Si quis 38. §. 1. de panis, ubi habetur, quod hujusmodi Rei aut vivi exuruntur, aut furcæ suspenduntur (L. 5. & 8. t. 9. p. 2. & 2. t. 7. p. 7.)

Testes proपालentes propria testimonia in iudicio sub juramento deposita, antequam auctoritate iudicis publicentur, puniuntur pena Judicis arbitraria juxta damnum sua pro palatione patri, vel Fisco causatum; l. Qui, ff. de Testibus. Notarius, seu Secretarius, qui secreta Judicis partibus, vel secreta unius partis alteri adversarie indicat, incurrit penam falsi; leg. Penna 1. §. 6. ff. ad Leg. Cornel. de falsis. Et eandem penam incurrit Causidicus, qui secretum instrumentum unius partis alteri ostendit; cir. l. Penna 1. §. 6. Senatores autem, & qui president alicui Universitati, si revelant quod pro bono Universitatis in Senatu aut consilio tractatum est sub secreto, privati debent officio. Amenus l. c. n. 35. cum aliis ibi allegatis (Verb. Secretum).

Qui per se, vel per alios de rebus christianæ Religionis publicæ Tarcas, ac Hæreticos certiores faciunt, ac secreta revelant, incurrit excommunicationem Papæ reservatam.

Auditores Rotæ, ac eorum Locatenentes, & Coadjutores revelantes vota, seu suffragia in causis, quæ in eorum Auditorio discutuntur, & non suffragantium nomina, incurrit penam perjurii, & excommunicationem Papæ reservatam. Urbani VIII. in append. Bullarii const. 57. alias 167. incip. Exponim: Revelantes quæ secreto tractantur cum Papa, penis maximis affiendi sunt, & confiscanda eorum bona, & aliquando ultimo supplicio puniendi, S. Pius V. Const. 147. incip. Romani.

Revelantes audita in Sacramentali Confessione gravissimis penis. Vide verb. Confessio Sacramentalis Confessionis d. num. 25.

Sacrilegium penæ. Vide sup. n. 31. ad 50. n. 103. & n. 114. ad 118. n. 127. 143. & seq. n. 170. & infra n. 205. & n. 214. & verb. Ecclesia art. 4. verb. Excommunicatio art. 10. 11. & 12. verb. Furtum.

Schismaticorum penæ. Vide verb. Schismatici d. num. 14.

Sepulchri violati penæ est, præter infamiam, quam incurrit hujus criminis Reus, textu expresso in c. Sepulchri violati 1. ff. de Sepulchro violato, arbitraria, & subinde etiam capitalis, præsertim si corpora, vel ossa eruantur, l. Prætor ait 2. l. Sepulchri violati 6. & l. Rei sepulchrorum 11. ff. de Sepulchro violato. Sepulchri autem violati crimen est quo quis sepulchrum non tantum violat, sed etiam inde monumenta, vel alia auferit, vel cadavera effodit, & spoliat; l. Si sepulchrum 2. & l. Prætor art. 3. ff. de Sepulchro violato.

Simoniacorum penæ. Vide verb. Simonia art. 3. 199 d. n. 4.

Sodomitarum penæ. Vide verb. Luxuria d. n. 60. 200 ad 63. (Verb. Forum).

Sollicitantium ad turpia extra Confessionem penæ sunt arbitrariæ pro qualitate, & diversitate circumstantiarum l. Solicitantes 1. ff. de extraordinariis criminibus, & c. Solicitatores 15. dist. 1. de penitentia, Amenus tit. 4. §. 2. d. n. 35. varie ad rem adductus.

Sollicitantium ad turpia in Confessione Sacramentali penæ. Vid. verb. Sollicitatio ad turpia in Confessione.

Sortilegorum penæ. Vide verb. Superstitio d. num. 40.

Stellionatus penæ est extraordinaria, & arbitraria; in Stellionatus 2. & leg. Stellionatus accusatio 3. §. 2. ff. Stellionatus. Stellionatus autem est quoddam crimen irregulare, verum actio incertum, nam quædamque in aliqua actione hominis injuste & dolose facta, & quæ meretur poenalem animadversionem, deficit titulus criminis, illic stellionatus crimen obijcitur, textu expresso in l. Stellionatus accusatio 3. §. 1. ff. Stellionatus. Et hoc crimen fuit appellatum Stellionatus ob suam varietatem, & instabilem, atque irregularem naturam, sumpta similitudine ab animali, quod vocatur stellio, quo nulum aliud animal fraudulentius homini invidere observat Plin. lib. 4. cap. 10. Animal hoc tergum habet luculentibus quibusdam guttis depictum ad modum stellarum, est varii, & diversi coloris, & ut oculum stellis, ita intuentium oculis apparet variis stellulis diversi coloris tinctum, & transpersum, ut tradit Glossa in cir. l. Stellionatus accusatio 3. §. 1. ff. Stellionatus, & Doctores communiter, teste Ursaya Inst. Crimin. l. 2. tit. 10. n. 123. Duo inter alia hujus criminis afferuntur exempla in cir. cap. Stellionatus accusatio: Primum est, si quis rem alteri obligatam dissimulata obligatione in alium per calliditatem distaxerit, & alienaverit, vel cum alia re permutaverit, aut alteri creditori in solutum dederit. Secundum, si quis merces jam debitori obligatas averit, quia scilicet bonas jam antea obligatas non tradiderat, postea vero ei tradidit malas & viliores dicens eas esse illas, quas ei obligaverat Caball. res crim. caus. 66. n. 1. & 3. Ursaya l. cit. n. 125. Rota part. 19. recent. dec. 263. n. 16. ubi de cedente creditum jam exactum (Vide verb. Emptio.)

206 Stupri penæ est, quod si quis vilioris conditionis stuprum sine vi committit, fustigetur ac relegatur; si vero stuprator sit melioris ac considerabilioris conditionis, publicatione dimidiæ partis bonorum puniatur, §. Item lex 3. verb. Penam, Inst. de public. iudic. Si autem quis vi, seu violentier non tantum invitam virginem violaverit, sed etiam honestam viduam, aut maritatum, ponitur pena capitis; l. Solicitatores 1. §. 2. ff. de extraordin. criminib. Const. crimin. Caroli V. art. 119. Clarus §. Stuprum 3. ad fin. Farinac. prax. crimin. quest. 147. num. 6. Gloss. in cap. Pervenit 2. verb. Plectendus, de adulteriis, stupro, & ibi Abbas num 5. Reiffenstuel lib. 5. decretal. tit. 16. §. 2. num. 48. & alii.

207 De jure canonico qua pena stuprator puniri debeat? Vide verb. Stuprator n. 6. & verb. Dos art. 2. d. n. 14. ad 38. Adde tamen, quod si stuprator sit Clericus, præter donationem debitam jubetur deponi, maxime si cum vi stuprum commiserit. Clarus verb. Adulterium n. 3. Abbas in cap. Si seduxerit 1. n. 4. de adulteriis, & stupro, & in cap. At si Clerici 4. de iudic. n. 35. Farinac. prax. criminal. q. 147. n. 62. Pirhing. lib. 5. decretal. tit. 16. n. 43. Reiffenstuel ibid. n. 52. & texte claro communis alicuius, argum. cap. Presbyter aut Diaconus 12. & cap. Si quis Episcopus 13. dist. 81. cum similibus. Menoch. tamen de Arbitr. jud. cas. 288. num. 6. Vallensis tit. de stupro §. 1. num. 2. & etiam Farinac. l. c. n. 65. & alii censent stupratorum Clericum posse à Judice puniri pena arbitraria, videlicet quandoque pena pecuniaria, vel carceris, quandoque pena suspensionis, depositionis, vel privationis beneficii, prout circumstantia personarum, & delicti suaserint.

208 Subornationis testium ad dicendam falsitatem penæ variz sunt pro varietate subornationum. Si subornatus sit testis ad offensam, & ejus falsa testificatio sortita sit suum effectum, tunc scilicet pena testis falsi est pena talionis; l. Lege Cornelia 1. §. 1. ff. Ad Legem Cornelianam de Sycariis, ita pena inducentis ad

testificandum falsum est ad similitudinem ejus, quæ ipsi testi falso debetur. Ita Clarus, Betazzin, Menoch. Farinac. & Caball. citati, & secuti ab Ameno tit. 5. §. 8. n. 31. Si autem effectus non sic secutus, eo quia falso accusatus se defendit probando falsitatem testimonii, tunc & falsus testis, & subornator puniuntur pena arbitraria. Farinac. q. 67. n. 6. 10. 14. 17. & 21. Guazzin. defens. 28. c. 18. n. 3. Ameno l. c. n. 31. Item pena arbitraria, seu extraordinaria punitur testis falsus, & subornans, si subornatio, & falsa testificatio fuit ad defensam. Clarus, Farinac. Bertazz. & alii citati & secuti ab Ameno l. c. n. 31. Intellige tamen hoc, quando subornatio, & falsa testificatio est ad puram defensam Rei contra Fiscum, non autem quando est ad defensam Rei contra Accusatorem, quia tunc probando Reum innocentem probat accusatorem ex consequenti calumniosum, & perinde est ac si testis examinaretur ad offensam Accusatoris; Unde in casu tam subornator, quam falsus testis puniendus esset, ut supra dictum est; pena talionis, ut recte advertit Amenus loc. cit. num. 32.

Regulares subornantes Electores pro consequendis officiis Regularibus incurrit excommunicationem lætæ sententiæ reservatam Summo Pontifici, & privationem perpetuam vocis activæ & passivæ, ex constit. 138. Sancti Pii V. incip. Pastoralis officii: quæ tamen excommunicatione modo potest absolvi à Superioribus Generalibus, ubi agitur de electione Superiorum, & inferiorum, ex declaratione Gregorii XIII. constit. incip. Consuevit: edit. 8. Septembris 1573. & dictæ constitutiones quamvis editæ sint pro Ordine Minorum de Observantia, afficiunt tamen omnes Regulares, ut docent Pellizzar. manual Regular. tom. 2. tr. 9. cap. 2. n. 181. vers. Cum autem: & n. 182. Amenus loc. cit. n. 34. & alii. Et præsertim in quia Pianam constitutionem confirmavit Clemens VIII. in Decretis pro reformatione omnium Regularium constit. 60. incip. Nullus omnino: §. 35. & innovavit Urbanus VIII. decreto edito à Sacra Congr. Cone. in Constitut. 26. ejusd. Pontificis, ut tradit etiam Justus Reda, tom. 2. p. 2. tit. 6. num. 16.

Tergiversationis penæ est extraordinaria, & arbitraria, Ursaya Inst. crim. lib. 2. tit. 10. num. 121. cum aliis ibi allegatis per text. in l. Accusatorem 1. §. 7. & in l. Si quis 7. in fine ff. ad Senatus consultum Turpillianum. Vide supra num. 73. (verb. Accusare, & c.)

Termini moti penæ est vel pecuniaria 50. aureorum l. Lege Agraria 3. ff. de termino moto, vel etiam relegatio, aut fustigatio illorum, qui occupandorum aliorum finium causa id fecerint, leg. Dignus Adrianus 2. ff. eod. Termini autem moti crimen est, quo quis terminos, vel lapides finales dolose eruit, auferat, aut mutat, vel ut eidem de fundo aliquid derahat, & suo adjiciat, leg. 1. tot. tit. ff. de termino moto; Ursaya Inst. crim. l. 2. tit. 10. n. 55. & seq. ubi multa ad rem, Reiffenstuel lib. 5. decret. tit. 18. num. 68.

Truffatorum penæ variæ est, & regulatur à qualitatibus & circumstantiis truffæ, aliquando enim est fustigatio, ut notat Bajard. ad Clarum q. 70. num. 5. quandoque est pena relegationis, & aliquando truxemium, ut advertit Samsel. dec. 42. & inordinum est extraordinaria, & judici arbitraria, ut observat Cortiad. dec. 106. num. 62. apud Ursayam Inst. Crim. lib. 2. tit. 8. num. 146. Truffa autem generaliter sumpta idem sonat, ac deceptio, fraus, seu dolose gestum. Cyriac. controv. 76. n. 1. & 2. Rota part. 19. recent. decis. 473. n. 1. ubi quod idem est truffare, ac decipere, specialiter vero importat furtum improprum. Unde truffam committere dicitur, qui non restituit id, quod ei ad aliquem finem consignatum fuit, & etiam truffam committit, & Truffator dicitur, qui sub colore, seu pretextu mutui,

commodati, conducti vel depositi rem sibi traditam in ejus usum distrahit. Et generaliter quod qui utitur re ad alium usum, quam destinatum, dicatur Truffator; advertunt multi allegati ab Ursaya loc. cit. d. num. 143. ad 145. ubi sub num. 146. refert ad id aliquos casus.

215 Vis publica poena varia est pro varietate casuum, in quibus committitur; Si enim committatur in latrocinio, & grassatione a latronibus, & grassatoribus simplicibus, est poena damnationis in metallum, vel relegationis in insulam, leg. Capitalium 28. §. Grassatores ff. de panis. Si vero commissa sit a latronibus, & grassatoribus famosus, est poena ultimi supplicii, & furca, cit. l. Capitalium 28. §. Famosos ff. de panis. Et si Clericus sit hujus criminis Reus degradatur, & in arcum Monasterium detruditur, cap. Tunc 6. de Penit. Farinac. in Fragm. verb. Clericus n. 314. & 318. Ursaya Instit. crim. lib. 2. tit. 7. d. n. 138. & alii (Verb. Furtum & Grassator).

216 Si committatur in Raptu, tunc tam Raptores, quam auxiliatores & fautores, si fuerint laici, puniuntur ultimo supplicio; §. Si autem per vim Instit. de publicis judiciis, §. l. 1. Cod. de raptu virgin. §. l. Si quis, Cod. de Episcop. & Cleric. qui licet loquantur de rapientibus Moniales, ex communi tamen DD. opinione extenditur etiam contra rapientes mulieres non sacratas. Insuper Raptores perdunt omnia bona applicanda rapte mulieri, si illa sit laicalis conditionis; leg. l. 1. §. Et si, & seq. Cod. de raptu Virgin. ubi gloss. verb. Diminutionem, & verb. Transferantur: Si autem sit Monialis applicanda ipsimet raptae quoad usumfructum, donec vixerit, post mortem vero Monasterio ipsius Monialis, leg. Raptores, §. Bona, Cod. de Episcop. & Cleric. Ursaya l. cit. d. num. 142. cum aliis ibi allegatis. Si vero Raptores fuerint ecclesiastici, deponuntur ab eorum officiis, nec eis imponitur poena degradationis, & multo minus mortis, etiam si agatur de raptu Monialium; sed alia Judicis arbitraria regulanda a circumstantiis casus, ut later probat Bettachin. vot. dec. 504. per tot. ubi quod die 4. Septembr. 1696. Sacra Consulta, cui S. M. Innocent. XIII. commisit causam cujusdam Sacerdotis Religiosi, qui invitis parentibus raperat puellam honeste conditionis, resolvit, eundem Religiosum esse perpetuo suspendendum a divinis, & relegandum in arcum ergastulum per decennium. Sic literaliter Ursaya loc. cit. num. 146. & seq.

217 Si vis publica committatur in stupro virginis invitate, puniuntur hujus criminis Reus poena capitis; leg. Sollicitatores 1. §. 2. ff. de extraord. crim. Const. crim. Caroli V. art. 119. Vide supra num. 204.

218 Si vis publica committatur aedes, vel villas alienas cum turba armata expugnando, expilando, & bona ibidem existentia rapiendo, Rei capite plectuntur; l. Hi, qui aedes 11. ff. ad Leg. Juliam de vi publica. Item qui ad aliquem expellendum de possessione domui, agri, navis, & hujusmodi accedunt cum armatis hominibus, propter quam causam homicidia secuta sunt, capite puniuntur, l. Quoniam 9. Cod. ad Leg. Jul. de vi publica. Item poena capitis puniuntur Rei quoties cum vi publica reperitur conjuncta causa laesa Majestatis, veluti seditio, tumultus, rebellio, & hujusmodi, ut tradunt communiter DD. per text. in tot. tit. ff. & Cod. ad Leg. Juliam Majestatis. Vid. supr. d. n. 248. in aliis autem casibus hodie usus, & praxis obtinuit, ut pro vi publica Rei hujus criminis extraordinaria, & arbitraria poena puniantur, ut testantur Decian. l. c. & Ursaya l. c. n. 150. & alii.

219 Vis privata poena est, quod hujus criminis Rei puniuntur publicatione tertie partis bonorum; §. Item Lex Julia 8. Instit. de public. judic. Usus tamen, & praxis hodie obtinuit, quod pro ea imponatur poena arbitraria, ut observant Decian. l. c. & Ursaya loc. cit. n. 156.

Intercedit autem haec differentia inter vim privatam, & publicam, quod vis publica sit cum armis; privata vero sine illis; §. Item Lex Julia §. Inri. de publicis judiciis, Raynald. tom. 2. cap. 23. §. 1. n. 3. Ursaya l. cit. n. 2. & alii.

Usurariorum poena. Vide verb. Usura a num. 88. usq. in fin.

Alia de variis aliis delictorum poenis brevitate gratia relinquuntur videnda apud Criminalistas de ipsis ex professo tractantes. Sicuti & poena imposita pro delinquentibus Regularibus videnda relinquuntur apud suas cujusque Religionis peculiare Constitutiones.

Poena adversus baptizatos Hebraeorum filios illicito modo, & sine consensu parentum, est, quod mulcentur pro Judicis arbitrio, & prudentia, poena scilicet aut mitiori, aut severiori juxta circumstantias. Benedictus XIV. tom. 2. constit. 28. incip. Postremo mense §. 31.

Poena contra Confessarios exquirentes a penitentibus complicum nomina, cum denegatione abolitionis, sunt, quod puniantur ut tradentes, & tenentes opiniones scandalosas, & perniciosas ut tales a Sede Apostolica condemnatas, & in eos pro criminum qualitate, & circumstantiis, suspensionis ab officio confessiones audiendi, vel etiam ab executione Ordinis, privationis beneficiorum, dignitatum, ac perpetuae inhabilitatis ad illa, & si fuerint Regularis, vocis activae & passivae, aliaque poena decernuntur. Idem constit. 8. incip. Ubi primum: Vide tom. 2. ad verb. Confessarius.

Poena contra impediens libertatem mutui commercii inter subditos ditios ecclesiasticos, seu convenientes constitutiones hac de re editae sunt, quod incurrant omnes poenas infligatas a Pio IV. S. Pio V. Gregorio XIII. Clemente VIII. Gregorio XIV. Urbano VIII. & Innocentio X. contra extraneos triticum, & aliud genus prohibuit extrahi extra statum, & insuper in poenam 500. aureorum toties quoties contrafecerint. Idem constit. 53. incip. Quo die: ubi plura ad id.

Poena adversus Episcopos in propria dioecesi non residentes sunt omnes, & singulae illae comminatæ a Tridentino, & constitutionibus Apostolicis, amissionis, scilicet quartæ partis fructuum unius anni, si sex mensibus continuis abfuerint; & alia quartæ partis si absentia ad alios sex menses pertrahatur, incursum etiam in peccatum mortale, & obligationis restituendi fructus in absentia perceptos absque pravia declaratione. Idem constit. 18. incip. Ad universa: ubi multa alia ad rem merito observanda.

Poena contra imprimentes, aut publicantes libros, scripturas, & hujusmodi circa immunitatem dierum festorum de precepto, sunt quoad contravenientes, præter librorum, & operum prohibitionem; si laici, excommunicationem latae sententiae Papæ reservatam incurrant, si ecclesiastici usque ad Sacerdotalem gradum, poenam suspensionis a divinis, in Superioribus vero gradibus constituti suspensionis a Pontificalibus, & a perceptione fructuum omnium suorum beneficiorum, atque pensionum, quarum poenarum relaxatio, & respectiva rehabilitatio Papæ reservatur. Idem constit. 63. incip. Non multi menses: ubi multa alia merito observanda.

Poena jam statuta in Presbyteros sacrificio missæ ad sortilegia abutentes confirmantur, usque addit perpetua inhabilitatio ad ipsius missæ celebrationem. Idem in Append. n. VIII. pag. 46.

Poena in Presbyteros, qui vigore Indulti Pontificii plures missas in die commemoracionis omnium fidelium defunctorum celebrant, aliquid plus elemosynæ loco acceperint, quam pro unica missa juxta locorum consuetudines, aut leges synodales percipi solet, sunt, quod contra facientes poenam suspensionis a divinis Papæ reservatæ ipso facto incurrant;

Quam

Quam tamen Episcopi jure delegato relaxare poterunt, facta prius restitutione elemosynæ perceptæ in pios usus ab Episcopis erogandæ. Et si dicti Sacerdotes post incursum præfatam suspensionem celebraverint, incurrant irregularitatem omnino Papæ reservatam. Idem constit. 61. incip. Quod expensis: ubi varia alia scitu necessaria.

Poena in eos, qui ad Sacerdotium non promoti missas celebrant, aut fidelium confessiones excipiunt, statuta recensentur, reprobataque benigniori praxi, Apostolicarum constit. vigor restituitur à Benedicto XIV. const. incip. Summa grave, & const. incip. Divinarum: in cuius Summario sic expresse habetur. "Celebrantibus, aut Fidelium Confessiones excipientibus sine Sacerdotali charactere, sincera criminis confessio facta in primo interrogatorio generalii nihil suffragatur decernitur ad evadendam poenam traditionis brachio seculari, indictam a Constitutionibus Apostolicis." Vide ad id jam tradita a nobis in Supplementis ad verb. Missa, & verb. Sacerdos num. 5. ubi assignantur poenæ statuta etiam contra Sacerdotes abutentes Sacrificio Missæ ad sortilegia, vel in Sacramentali confessione sollicitantes ad turpia juxta decretum universalis Inquisitionis coram Benedicto XIV. editum, & a nobis ad iteram jam adductum in Supplementis ad verb. Confessarius. **

Agere de singulis singulorum delictorum poenarum nis immensi esset laboris. Vide tamen, ubi res postular de poenis delictorum ecclesiasticorum Thesaurum de poenis ecclesiasticis, illustratum tamen à clarissimo P. Giraldi Scholaram Plurium, qui tum poenas ommissas ab ipso Thesauri supplevit, tum vel postmodum mutatas, vel omnino novas addidit.

Hic vero prætere haud possumus, male Auditorum num. 184. sequuntur Ursayam, per text. in l. 18. C. de Transact. asseruisse, licere reo in causa criminali, cui poena sanguinis imposita sit, corrumperè Judicem, ex ratione illa, quod licet Reo sanguinem, suum & vexationem quoquo modo redimere, In mox allegata enim l. 18. C. de Transact. habetur, quod accusatus de crimine capitali, excepto adulterio, transigere, & pacisci potest impune, ut non habeatur pro confessio; idque quia, quum agatur de vita hominis, non presumitur Reus fateri delictum, sed periculi gravitate propter dubium litis eventum compulsus.

Non videmus autem, quomodo inferri ex hac lege possit, quod valeat Reus in causa criminali, cui imposita sit poena sanguinis Judicem corrumperè. Aliud enim est transactio, aliud corruptio Judicis. Transactio enim nil turpe in se continet, adeoque permitti potest, corruptio vero Judicis mala in se est, adeoque nunquam permittenda. Quomodocumque intelligatur cit. Lex, illam cum Ursaya sic intelligunt, & explicant Bossius in Praxi, tit. de Offic. peccat. corrupt. num. 1. Bellegard. in Meth. rer. crim. trad. 4. quest. 32. num. 6. & Raynald. tom. 1. cap. 4. §. 6. num. 5. ubi sic expresse tradit, nam in causa capitali, licitum est reo sanguinem suum & vexationem quoquo modo redimere, l. Transigere, Cod. de transactio. Unde in causa capitali satis est, quod amittat id omne, quod dedit: Hinc non male dicendum est, me esse secutum tam celebres, & in his rebus versatissimos Auctores.

Consonat lex 22. tit. 1. p. 7. Recognosce leg. 54. tit. 14. p. 5. Vid. circa hoc D. Anton. Gomez. var. resol. cap. 3. de Homicid. ex num. 56. cum leg. ibi sit. vide verb. Arbitrari.

(Sicut Auditor num. 222. ad Criminalistas Lectorem remittit, ubi delictum poenæ variæ videndæ relinquuntur, ita per me, non solum ad ea, quæ per extensum hoc opere inseruntur, fit remissio, verum etiam ad titulos, quamvis de eis sit facta mentio scilicet lib. 4. For. Reg. part. 7. lib. 8. Ord. Reg. atque Recop. Castell. cum lib. 7. tit. 8. Ind. Recop. & alio minus etiam si hosce omnes titulos præscrutatus fueris, nequibus cogitationes tuas adimplere, nam in permutis aliis titulis poenæ sunt animadvertæ quæ forte aliquæ in præcitis non comprehendantur. Inspice qui de poenis specialiter pertractant: tit. 31. p. 7. memoriæ non officit demandare: in prima leg. quid sit poena, & ob quas rationes judex se movere ad eam imponendam debet, denotatur: in secunda decernitur, cogitationem delinquendi poenam non mereri, ni qui sic cogitat ad actum processerit: casus aliqui distinguuntur: in tertia signantur delictorum species videlicet quæ factis, verbis, scripto, seu consilio perficiuntur: de omnibus in hoc opere tractatur: in quarta referuntur poenarum modi: septem numerantur, scilicet ultimum supplicium, seu membri mutilatio primum locum tenet: dum in metallum argenti vivi fodinas, vel præsidia Rei damnantur, secundum: deportatio sive exilium cum omnium bonorum confiscatione, tertium: quando in perpetuum in ergastulo (vid. in princip. huj. verbi) detineatur, quartum: quintum, si quis in insulam deportatus, sed bona non apprehenduntur: si fama læditur, sextum locum occupat: verbera, in publicam verecundiam deductio ultimum.

Quibus iudicibus poenarum impositio competat, per leg. 5. decretum advertitur: (vide verb. Forum & Judex) nunquam bona Reorum, nisi a lege exprimator, adimenda: quales poenæ a iudicibus esse imponendas, lex 6. decidit: in faciem (vid. in princip.) exequi nequeunt, gladio, furca, combustionis, & c. possunt: caput securi, falcemæ cædenti non potest: nemo est cruci affligendus, obrui lapidibus, seu præcipitari debet. Quod delinquentibus sit poena imponenda vera præcedente probatione (leg. 7.) pro cœmperto habetur: signa, indicia, præsumptiones, & c. non suffragantur, licet ad torturam sufficere queant (vid. tit. 30. p. 7.) per leg. 8. statuitur, quod iudices multa ad earum impositionem præ oculis sint habitori, & quando augmentum, sive diminutionem pati eadem debeant totam perlegere; & lege 9. est præscriptum neminem, nec filium pro patre, poenam subituro casus exceptus declaratur (vid. supr. n. 154. in not.) Lex 10. præfinit poenam qua est puniendus, si deponatus, in exilium, præsidia ve missus tempus in sententia declaratum frerit, seu non adimpleverit: deficiens tempus duplicatur: ceterum, dum in perpetuum est facta condemnatio, ultimo supplicio afficiendum lex asserit; (vid. sup. in prima nov. add. per leg. 11. prohibetur, exequi justitiam, nisi sit publice facta, præconizari utique debet, & post executionem corpus sepultura est tradendum: mulier si fuerit prægnans duci in patibulum haud debet: interea quod in lucem factum ediderit: contra faciens, si scientia procedat, tamquam proditorie delinquentis puniendus venit. Hinc omnia quæ hanc ad materiam spectant explanationeque indigent, inserere, nimis longum esset, & nullis pene finibus terminaretur oratio. In oblivionem ne tradas totum III. var. resol. D. Anton. Gomez, ubi in majorem cognitionem multa invenies ex tit. 1. usq. in fin. Vid. eundem in ultimis Taurinis decisionibus.

P Æ